

מילי דהספידא

וניצוצי אורה מעניני חג הפורים

מלוקט מדא"ח רביה"ק כ"ק אדמו"ר זיע"א בימי הפורים

י"ל ע"י חבורת הבחורים "קדושת מרדכי" לעלוב-ככלות השלושים יומי דפוריא תשפ"ו

דבר הגליון

ואנני לא נקראתי לבוא אל המלך זה שלושים יום

שלושים יום חלפו מאותו יום מר והנמחר בו כבו המאורות בהעלותו המהורה השמימה של אבינו רועינו אשר אמרנו בצילו נחיה כ"ק מרן אדמו"ר עמ"ר זיע"א ואנו נשארו בצאן ללא רועה וכיתומים ללא אב.

ועתה בפרוס ימי הפורים הק' הבעל"ט ועדיין עומד לנגד עינינו עבודתו בקודש בדביקות עילאה מתוך להבת שלהבת ביום הקדוש הזה קריאת המגילה באש קודש ובפרט בעת עריכת השוה"ט אשר ישב במשך שעות ארוכות כאשר נכנס יין יצא סוד ה' ליראיו בהשתפך נפשו בבכיות נוראות על גלות ישראל וצער השכינה בעוררו את הקהל לתשובה יראה ושמחה.

המקום היה לחרדת אלוקים ברוך יראה ופחד שהתגלה בעת זו כאשר היה אומר בשם אביו כ"ק אדמו"ר הרה"ק זיע"א פחד קשה יין מפינו שהיראה והפחד ביום הפורים קשה כל כך עד שצריך לשתות יין להפיג קצת מהפחד שיוכלו לסבול זאת.

אמת שרצינו להוציא לאור תעלומות חכמה משיחותיו הק' שנשמעו בקודש בימי הפורים להמשיך להתחזק בדביקות המאירים, אך ראשינו כל עמנו מרוב הצער והבלבול מהשריפה אשר שרף ה' אך פטור בלא כלום אי אפשר לבן אורנו כנגד חלציו ללקט נפזרים מעט מדיבוריו הק' ששמענו בזה עידן ועידינים בשנים האחרונות.

ובאן המקום להודות לחברי המכון 'תורת משה עבר' שהמציאו לירינו אמרים אלו, כמו כן צירפנו מילי דהספידא שנאמרו ככלות השבעה להסתלקותו.

אמנם איתנו תלין משוגינו מכיון שלא הספיקו להגיה כל צרכו כרבעי. ויהי רצון שנוכה להמשיך ללכת בדרכיו הקדושים עדי נוכה לביתא גוא"צ ולבנין ביחמ"ק בב"א

ליקוטי דא"ח בעת עריכת השוה"ט שושן פורים

ט"ז אדר – פורים המשולש תשפ"ה

דהיינו תורה שבע"פ. אזי יותר נמחה זכר עמלק. כל איש ישראל כל מה שהוא עושה צריך לראות שבזו העשי' יתמחה הזכר של עמלק. וכאשר יהי' נזהר בזה כל בר ישראל. אזי בטוח אני אשר חיש מהר יהיו פטורים מכל הצרות.

אאמו"ר זצוקל"ל אמר שכפי התענוג והחיות של כ"א שמקבל בפורים. כך הוא בליל שמורים. וכפי שהוא בליל שמורים כך הוא ביום הכפורים. כ"א לפי מדריגתו בעבודת השי"ת.

והיה כאשר ירים משה וכו'. נוכל לומר דהנה כתיב רוכב שמים בעורך. פי' הקב"ה רוכב שמים בעור ישראל כמ"ש ישראל מוספין כח בפמליא של מעלה כביכול. ובגאותו שחקים. הוא מעלה ומתקן. שחקים. הדברים השחוקים ונעשה מזה מעונה וגו'. כל זמן שישאל משעבדן את לבם לאביהם שבשמים בכל זמן ובכל מקום ובכל מדריגה שהאדם עומד כשמעבדן את לבם לאביהם שבשמים מתגברין אז ע"י ידיו של משה כי משה כללות של ישראל. לזה וה' כאשר ירים כו' וגבר ישראל.

עוד שם בספה"ק בית אהרן (לפורים ס"ז, ע"ב) בסעודה של פורים דשנת תר"א אמר. כל מי שאינו בהסתר פנים אינו מהם. היינו שאין עושה פנים בהסתר שצריך למצוא חסדי השי"ת וטובותיו גם בתוך ההסתר כי רגע וכו'. חיים ברצונו.

עוד שם בספה"ק בית אהרן (לפורים ס"ט, ע"א) עה"פ ותוסף אסתר ותדבר לפני המלך וגו'. ונוכל לומר כי אסתר"ר הוא לשון נסתר והוא גבוה למעלה למעלה וכפי מה דאיתא במדרש. גדול מה שנאמר באסתר יותר ממה שנאמר ביוסף. והיא נסתרת בעולם השפל הזה. והו' ותוסף אסתר ותדבר לפני המלך. שהתפללה ויחדה ברוח קדשה כל הארבע עולמות. והו' לפני המלך. לפני היינו ל' קודם. כי עשתה כסדר והתחילה מקטורת. ופסוקי דזמרה שהוא עולם העשיה ויצירה ואח"כ המלך הוא עולם הבריאה. וכפי ששמעתי מא"א אדמו"ר זצוקל"ל. שאמר מפני מה מתחילין בר"ה בתפלת יוצר

שמעתי מכ"ק אאמו"ר זיע"א שאא"ז דער הייליגער זיידע ר' דוד'ל בירמון זיע"א (מירושט"ו) היה אצל הרה"ק המיטאל'ער וארקא'ער זיע"א ובעת כשעלה לתורה, עמד על ידו והציץ לפנים מטליתו. וכשבירך הברכות בקושי שמעו העומדים על צידו את הברכות, והזיידע ר' דוד'ל שעמד על ידו והציץ לפנים מטליתו ראה אז די אדערן פון קאפ האבן זיך אויפגעשטעלט אזוי ווי שטריק (-שוורידי ראשו עמדו כמו חבלים).

[בבה בבכיות גדולות-] עוד שמעתי מכ"ק אאמו"ר זיע"א "ותוסף אסתר ותדבר לפני המלך" ותוסף אסתר - כמה שהצדיק מוסיף הסתר, אז ותדבר לפני המלך - ותדבר לשון קשה, בחינת צדיק גוור והקב"ה מקיים. צדיקים היו אומרים שבעקבתא דמושיחא יהיה הסתר בתוך הסתר [שההסתר הוא שלא ידעו שזה הסתרה]. כי כשיודעים שזה הסתר, אין זה כבר הסתר.

כל אנהא אמותית של יהודי - א אמת'ע קרעכטס - הוא מכח הבעש"ט הקדוש זיע"א. ואנוכי הסתר אסתיר פני - א אמת'ע קרעכץ איז נאר מכח הבעש"ט הקדוש.

[והפסיר-] ואנוכי הסתר אסתיר פני - הסתר בתוך הסתר. אז מ'וויסט נישט אז ס'איז א הסתר... מ'קען זיך האלטן נאר מכח הצדיקים. בימינו זעק ליבם אל ה' (כלומר אפילו אנהא אין אנו יכולים ליתן).

וואס קען מען זיך מחזק זיין, בתוך עמי אנוכי יושבת, לך כנוס את כל היהודים, ישנו עם אחד (היינו אחדות).

תמיד צריך לחזור על התפילה של הרה"ק ההייליגער רבי ר' אלימלך מליזענסק זיע"א, שנראה כל אחד מעלת חבירו ולא חסרונו. נישט זעהן שלעכט אויף אידן חס ושלום.

*

בספה"ק בית אהרן (לפורים ס"ז, ע"א) עה"פ כתוב זאת זכרון בספר וגו'. כי מחה אמוחה את זכר עמלק וגו'. פי' על ידי מה שנכתב בספר עי"ז נמחה זכר עמלק. כל מה שהספר נכתב יותר

ניצוצי אורה מעניני יומא דפוריא

ותוסף אסתר ותדבר

ותוסף אסתר ותדבר לפני המלך. בשם כ"ק
אאמו"ר זי"ע, ותדבר לשון קשה, בחי' צדיק גזור
והקב"ה מקיים (מו"ק טו:).

כל הפושט יד

כל הפושט יד נותנים לו, פון וואו האט מען דעם
יד - אתה נותן יד - א מענטש קען גארנישט טוהן
אן כח השי"ת.

*

פתחו לי פתח כחודו של מחט - אן כח השי"ת
קען מען דאס אויך נישט. הרבוש"ע בוכ"ע הכנים
באדם בחירה, שהרצון והקבלה יעשה האדם
בעצמו בעזר השי"ת.

תשובה

אחד הנוכחים קרא: אלע ווילן תשובה טוהן,
אמר: אלע ווילן תשובה טוהן... איך וויל אויך
תשובה טוהן, איך וויל וועלן, רעוא דרעוין.

*

תשובה ... היינו להחזיר הכל לשורשם, כביכול.
דער בורא כל עולמים האט דאך באשאפן אלעס
יש מאין, אונוער עבודה דא אין דעם עולם, איז
מאכן פון דעם יש, אין, מחזיר זיין אלעס לשורשם.
החכמה מאין תמצא, ראשית חכמה יראת ה'.

*

כתוב מהרה"ק הרבי מלובלין זי"ע שהיצר הרע
ימח שמו וזכרו מיינט נישט אזוי ווייט די עבירה, ווי
ער מיינט די עצבות נאך די עבירה. מ'קען תשובה
טוהן אין איין מינוט, חרטה על העבר וקבלה על
העתיד. ער איז מקבל אויף להבא, ער בעט דעם
רבונו של עולם כביכול, נעם מיר צו פון דעם עולם
פאר ווען איך ווער נכשל אין א עבירה ח"ו.

ובמסירות נפש הריהו קטן שגולד. דער בעל
דבר ימח שמו וזכרו, ער מיינט נישט אזוי ווייט די
עבירה, ער מיינט די עצבות נאך די עבירה. עצבות
מרה שחורה יאוש, איז מען אינגאנצן זיינער ח"ו.

ווען א איד טוט תשובה באמת. דארף ער האבן
ביטחון און אמונה אז דער רבונו של עולם האט
אים מוחל געווען אלע עבירות און ער דארף זיין
בשמחה. אז ער האט אמונה דארף ער זיין בשמחה
אז דער רבונו של עולם איז אים מוחל אלע עבירות.
בתנאי שיקבל על עצמו על להבא שלא ישוב
ויחטא. וצריך להיות בשמחה, עוז וחדוה במקומו.

עיקר חידוש הבעש"ט הקדוש זי"ע, א, שהכנים
בכל יהודי לעבוד את הבורא ית"ש בשמחה ובטוב
לבב, בחיות, ובשמחה, ובטוב לבב.

גדולה תשובה שמגעת עד כסא הכבוד, ואין
שכחה לפני כסא כבודך. ווען א איד טוט תשובה

חייב איניש לבסומי בפוריא

הרה"ק מצאנו בעל דברי חיים זי"ע אמר שהיה
נותן כל הון דעלמא כדי שלא יאבד ממנו הדעת
אפי' רגע אחד, אבל כיון שהתורה מצוה על זה
כמאחז"ל (מגילה ז:): מיחייב איניש לבסומי בפוריא
עד דלא ידע וכו' וידוע דהיכא דנקט בהאי לישנא
חייב אדם הוא עד מסירת נפש הוא מבטל דעתו.

עד דלא ידע

עד דלא ידע, פי' לבטל שהענין לבוא דעתו לדעת
הבורא ית'. ועי' שפ"א (פורים תרס"א) שהוא למעלה
מן הדעת.

*

דער הייליגער זיידע ר' אלעזר מנחם מענדל זי"ע
היה פעמים ששתה גומאות, ער האט געטרונקען
א-געוואלד, עד שהיו צריכים לשאתו עם הכסא
ולחבניסו לחדרו, ולאחר זמן קצר (א-פאר מינוט) נכנס
חזרה לעריכת השו"מ, ולא ראו עליו דבר.

יש יחוד שמפיג השכרות. אם אני זוכר נכון אמר
שמי שאינו יודע היחוד הזה, אסור לו לשתות. כ"ק
אאמו"ר זי"ע אמר שהיחוד הוא "יין קשה פחד
מפיגו" דאס איז דער יחוד - שמעתי מכ"ק אאמו"ר
זי"ע הטעם ששותים יין ומשתכרים בפורים, כי
פורים כפורים, פורים איז נאך העכער פאר יום
כיפור, יום כיפור איז דער פחד גרויס, און פורים איז
דער פחד אזוי גרויס אז מ'קען נישט אויסהאלטן,
איז פחד קשה יין מפיגו, נעמט מען אביסל וויין צו
מפיג זיין. זהו הלשון פחד קשה יין מפיגו...

*

לפני שנים הרבה ראיתי ביום פורים להרה"ח
רי"ש קסמלניץ זצ"ל שדבר אמרים בעבודת ה'
ומסביבו התלקטו בחורים ואברכים, ופלגי מים ירדו
עיניו.

פורים חד יומא

הרה"ק הבית ישראל זצלה"ה אמר להפרזים
שבאו לפורים בירושלים כי אין שני פורים לאדם
אחד. היה ידוע שלא החזיק משתיה מרובה,
כשלמדתי בישיבת חידושי הרי"ם ציוה על הבחורים
שלא ישתו.

אמת

ואתם כתבו על היהודים כמוב בעיניכם, בשם
זקני כ"ק הרשנ"ן זי"ע, ואת"ם אותיות אמ"ת.
כאשר הצדיק אוהו במדת אמת, בכוחו לפעול
ישועות לכלל ישראל.

לנגן בניגון מאוים מפני שביוצר
אור מתחיל עולם הבריאה
ושם באמת מורא גדול. ואח"כ
ותפול לפני רגליו ותבך ותתחנן
לו. זהו שמ"ע ונפילת אפים.
הרי נרמז כאן כל התפלה. והוא
ותוסף אסתר. שהלכה והוסיפה
בתפלה בכל הד' עולמות
במס"נ והורידה והשפיעה חיים
לכל ישראל. וכמו כן בכל תפלה
ותפלה שישראל מתפללים
מחוייבים לילך ממדרגה
למדרגה ולהוסיף בכל פעם
להתייחד כל העולמות. כללו
של דבר שלא נאבד ח"ו שום
תפלה של ישראל. או שום
חיות שישראל מקבלים ומחיים
א"ע בדבר מצוה. והעיקר הוא
להתפלל להעביר את רעת המן
האגני ואת מחשבתו כידוע
שהוא מחיית עמלק.

ועה"פ כי מרדכי היהודי
משנה וגו'. אמר, מר דרור
תרגמו מיר"א דכי"א. חמש
מאות. כי מרדכי קיבל החיות
מעין החיים שהוא מהלך
חמש מאות שנה, והבן. וגדו"ל
ליהודים. שהכנים החדס
ליהודים. ורצוי לרוב אחיו. רצונו
היה שיתרבה אהבה ואחוה.
דורש טוב לעמו דורש את
הטוב בחינת משה. כי במשה
כתיב ותרא אותו כי טוב הוא.
ודובר שלום לכל זרעו.

*

אלע זענען שוין געהאלפן,
אשר ישנו פה ואשר אינגו פה
היום, אלע אידן, כל הפושט יד
נותנים לו, אתה נותן יד.

*

הזכירו לפניו: כ"ק אדמו"ר
מויז'ניץ שליט"א לרפו"ש ענה
והכריז מורה מוריניו ר' ישראל
בן לאה אסתר, דער אייבישטער
זאל העלפן ער זאל אהיים
קומען בקרוב ממש... רבים
צריכים לו.

*

אין אומר ואין דברים בלי
נשמע קולם, איך האב נישט
וואס צו זאגן. ויהי כנגן המנגן -
אן קיין פניות, ותהי עליו יד ה'.

באמת, באמת, באמת ובאמונה. ער איז מקבל אויף זיך מסירות נפש, רבונו של עולם היט מיר אפ פון א עבירה, צדיקים האבן געבעטן רבונו של עולם נעם מיר צו פון דעם עולם פאר ווען איך ווער נכשל אין א עבירה.

ע"י תשובה אין שכחה לפני כסא כבודך.

אמונה

אז א מענטש שטעקט אריין א שטעקן אין זאמר, הער נעמט ארויס דעם שטעקן און ס'פאלט ארויס טויזנטער טויזנטער גרגירים חול, און ער האט נישט קיין אמונה אין השגחה פרטית אז יעדער גרגיר חול פאלט אויף זיין מקום, איז א חסרון אין אמונה, דאס הייסט אמונה.

*

כבר אמרתי הרבה פעמים ועדיין אני אומר, אין הנהגת בוכ"ע קען א-מענטש נישט פארשטיין, ער דארף נישט פארשטיין, ער וויל נישט פארשטיין, ער טאר נישט פארשטיין. בוכ"ע נתן לאדם בשר ודם מח מצומצם, ואסור לו להבין ואינו רוצה להבין. מ'דארף זיך האלטן אין אמונה, אנו מאמינים בני מאמינים, זיך האלטן אין אמונה, צדיק באמונתו יחיה - צדיק באמונתו יחיה, כך כתוב בספה"ק מההייליגע צדיקים.

אם ראשונים כמלאכים - אם יש לנו השגה שראשונים כמלאכים, אזי אנו כבני אדם, אם יש לו השגה שראשונים כבני אדם, אזי אנו...

הבעש"ט הקדוש קודם הסתלקותו הכריז ואמר: איך בין א נאר און גלייב, א נאר און גלייב. תכלית הידיעה שלא נדע, אחר כל ההשגות והעבודות, די אלע השגות וואס ער האט געהאט אין די עולמות העליונים, אמר בשעת הסתלקותו, איך בין א נאר און גלייב. תכלית הידיעה שלא נדע.

אין עוד מלבדו

כי אשב בחושך ה' אור לי (מיכה ז, ח). נישט דא גארנישט, גארנישט דא, נאר דער הייליגער באשעפער, היה הוה ויהיה, אחד יחיד ומיוחד. גארנישט איז דא, נאר א ניצוץ המחיה.

כי לא ידח ממנו נדח. אפי' א איד איז נעבאך אין שאול תחתית. איז דארטן כביכול אויך מיט אים, כי אשב בחושך ה' אור לי. נאר אמונה. אמונה אין דעם אייבערשטן בורא כל עולמים ... אין עוד מלבדו. ס'איז גארנישט דא אויף די וועלט, ס'איז גארנישט דא אויף די וועלט נאר אלוקות.

אבל אין השם שלם ואין הכסא שלם עד שימחה זרעו של עמלק (כמו שדרשו רז"ל במדרש תנחומא סוף פר' תצא).

לך כנוס את כל היהודים

בתוך עמי אנכי יושבת, לך כנוס את כל היהודים, ישנו עם אחד. לך כנוס את כל היהודים - יעדער איד איז חלק פון כלל ישראל, זאל נישט זיין מחלוקת און פירוד לבבות, כלל ישראל זאלן זיין באחדות.

ביטול

מיר בעטן יעדן טאג דריי מאל א טאג, ונפשי כעפר לכל תהיה... באמת ובאמונה, נישט נאר זאגן, נאר מ'זאל זיך האלטן ביי דעם ונפשי כעפר לכל תהיה.

קבלת התפילות

כשמבקשים על רוחניות איתא בספה"ק שבדאי נענה. ומאחז"ל הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים, פירושו כי כשמבקשים על גשמים, אין בהכרח שיענה, ולפעמים לוקח זמן עד שנותנין לו וזה בידי שמים, אבל כשמבקשים על יראת שמים הקב"ה עונה מיד.

*

פנה אל תפלת הערער ולא בזה את תפלתם (תהלים קב, יח). אפילו שהוא בחי. ערער ללא חיות, וכמו שכתוב (תהלים קב, יח) אל ישוב דך נכלם.

*

צדיקים סיפרו מעשה בכפרי אחד שבכל יום כשבא מן השדה הכינה לו זוגתו מרק לאקשין ופולים. פ"א אירע שבא לביתו ועדיין היה באמצע הבישול, וכעבור שעה ושתיים כבר חשב שהכינה לו היום בשר ודגים, ורק לעת ערב הביאה לפניו את המרק לאקשין ופולים. ואמר הכי לזאת המתנתי עד כה. והוא משל להמאחרים בתפלה, בשלמא אם מתפלל אח"כ תפלה ראויה בכונה יתירה נחא, אבל אם מתפלל כדרכו בלא חיות והתלהבות, על זה אין טעם להמתין.

שיעבוד הלב אל ה'

בספה"ק בית אהרן (לפורים טו) עה"פ והיה כאשר ירים משה וכו'. נוכל לומר דהנה כתיב רוכב שמים בעזרך. פ"י הקב"ה רוכב שמים בעזר ישראל כמ"ש ישראל מוסיפין כח בפמליא של מעלה כביכול. ובנאותו שחקים. הוא מעלה ומתקן. שחקים. הדברים השחוקים ונעשה מזה מעונה וגו'. כל זמן שישראל משעבדין את לבם לאביהם שבשמים "בכל זמן ובכל מקום ובכל מדריגה שהוא עומד אפילו בשאול תחתית כשמעבדין את לבם לאביהם שבשמים מתגברין אז ע"י ידיו של משה כי משה כללות של ישראל. לזה והי' כאשר ירים כו' וגבר ישראל.

מודעא רבה לאודייתא

מטעם מכון תורת משה עבד"י-לעלוב להוצאת דא"ח רביה"ק כ"ק אדמו"ר זיע"א
ברכת טוב נשגור לכל אשר טרחו ועמלו והמציאו לידנו תכריך כתביהם
שרשמו במרוצת השנים תבוא עליהם כל הברכות ברו"ג.
ובזאת פונים אנו לכל אשר עוד תחת ידו כתבים וכו' לא יחזיקו טובה לעצמם וימציאם
נא לידנו בהקדם ולזכות בהם את הרבים למען יצא דבר נאה ומתוקן.
נא לפנות בקו המערכת 0733834326 בשלוחה 5 או בדוא"ל A0733834326@gmail.com ב/תוד"ר

כ"ק אדמו"ר מפינסק קרלין שליט"א

עלייתו לשמי מרום יש צדיקים הקדושים שמבטחים שלא יכנסו לנן עדן עד שיבוא הגואל, אמר ההייליגער סטאלינער: אנו אין בכוחנו להבטיח הבטחה כזה, רק זה נאמר כאשר היה כל עובדותינו בעולם הזה בתפילה ובתחנונים עבור ישראל, כך בעולם העליון נעמוד בתפילה ובתחנונים עבורם. כבר הזכרנו מקודם את הקשיים שעברו עליו שלא היה ניכר עליו כלל, והזכירו כאן קודם איך שנאמח שאינו יכול לסבול צערן של ישראל. זה מה שכאב לו, הכאב הפרטי לא ראו עליו והיה כל הזמן עם הרבוננו של עולם כמו שהזכיר כאן (חתנו ר' ב"צ) "עוז וחדוה במקומו שהיה תמיד שמוח ומרומם, עם כל היסורים שעברו עליו, שהסובבים אותו ראו שילוד אשה אינו יכול לסבול זאת, זה לא המרדיו, מה שהמרדיו היה צרותיהן של כלל ישראל". ואומר הבית אהרן "כאשר היה כל עובדותינו בעולם הזה בתפילה ובתחנונים עבור ישראל כך בעולם העליון נעמוד בתפילה ובתחנונים עבורם.

ומסיים שם עוד ההייליגער סטאלינער: וכל הדברים האלו צריכים אנו להאמין באמונה שלימה לעת כזאת על אדוני אבי מורי ורבי זצלה"ה ז"ע ועכ"ל.

ודברים אלו הכתובים כאן הם דברים נצחיים לכל דור, וכמו שהזכרנו ענין לא תתגודדו – לא תעשו אגודות אגודות ולא תעשו קרחה. צריכים אתם לראות שיהיה קיום למקום הזה כמו בשנים האחרונות שמסר עצמו לחסידיו, צריך לראות שהציבור יאחזו עצמם ביחד ולחזור העובדות שראו אצל הצדיק, שזה יתן חיות אפי' שאין רואים אותו בעינים, זה צריך ליתן חיות שהוא עדיין עומד ומשמש ואפשר לצאת מזה.

הרה"ק הבית אהרן זיע"א אמר שמי שנותן לנו קייטל אנו עושים לו טובה בזה ובבא. בזה הרי אנו רואין, בבא ניכנס להיכל התפילה ונראה ווער ס'פילעוועט דעם דאווענען געשה לו טובה. ועל דרך זה כאן, בשעה שאנו אוחזים עצמנו ביחד ומדברים מהצדיק, יש להצדיק כח להיטיב ואפשר לקבל מהצדיק ממש כבחיים חיותו, כי רק בין עיניכם למת.

וכמו שהזכרנו קודם שהוא ביטל הגזירות מכלל ישראל, צריכים אנו בוודאי לקוות שיתבטלו כל הגזירות ונוכה יחד לגאולה השלימה במהרה בימינו אמן.

בחלק המקבלים, מה שהציבור קיבלו. על זה אפשר לומר שנעשה נגלה. ומי שהיה לו מעט שכל היה יכול לקחת מהנסתר הזה, שאצלו זה יהיה לנגלה, לפתוח הדברים החזקים אצלו.

ומה שייך לומר, אנו מדברים שהכאב הוא גדול כל כך, שאינו יודע אם אפשר בכלל להסביר (ארום צו געבן) את גודל הכאב. זהו כאב עמוק כל כך שלא שייך להסביר מהו. אני שמעתי את הבשורה בשבוע שעבר ולא יכולתי לחזור לעצמי, הייתי אויסער זיך. כי הכרתי אותו מעט משנים קדמוניות והפנמתי (-דערהערט) מהי האבדה לכלל ישראל. זוהי אבדה שכלל ישראל איבדו. וכמו שהזכיר כאן מקודם שמי יודע מכמה גזירות הציל את כלל ישראל, אלו דברים שכלל אין אנו יודעים, ולא יכולתי לחזור לעצמי.

מה שכן שייך לומר הוא דבר אחד כתוב בספה"ק בית אהרן (לקוטים נ"ו): עוד אמר (הרה"ק ר' אשר מסטאלין-דער יונגער רבי) בשם הרה"ק מהר"ש מקארלין, אחר שנתבקש אא"ז בשיבה של מעלה. ר' שלמה קארלינער דיבר אז אל החסידים אחר הסתלקות ר' אהרן הגדול. הרי ידוע גדלותו של ר' אהרן הגדול שהחזיר פ' אלף בעלי תשובות. ומי ששמע מעט על החבורה שהנהיג עוד בחייו של המגיד, הרי היתה האבדה גדולה למאד. דיבר ר' שלמה קרלינער אל החסידים לאחר ההסתלקות ואמר: לא תתגודדו לא תעשו אגודות אגודות ולא תשימו קרחה לשון קרחה וקרירות, כי רק בין עיניכם למת, אבל באמת עדיין עומד ומתפלל.

אתם החסידים היושבים כאן שהיה לכם שייכות אל כ"ק האדמו"ר זצוק"ל וקיבלתם ממנו, לעתים בגלוי אם בדברים גשמיים אם בדברים רוחניים, אבל היה לנו מנהיג, היה לנו רבי שהאיד (האט אריין געשיינט). וכך אומר ר' שלמה קרלינער (שם) שלא תתגודדו ולא תשימו קרחה כי רק בין עיניכם למת, אבל באמת עדיין עומד ומתפלל. כוונתי לומר שמדברים מחבורה יפה כל כך היושבים כאן, שנהנו מהצדיק. צריך לדעת שהצדיק עדיין מאיר לתוכינו אפי' שכבר אין אנו רואים אותו בעינינו, כי רק בין עיניכם למת, אבל באמת עדיין עומד ומתפלל.

ואומר הרה"ק היונגער רבי (שם): אא"ז הרה"ק ר' אשר זצלה"ה אמר קודם

קשה מאוד לדבר סביב הענין שלשמו התכנסנו, ככל שנדבר יודעים אנו שלא ניגע אפי' מעין ממה שהיה באמת.

איתא בגמ' (ברכות ל"ג): שהיה תלמיד שירד לפני התיבה והתחיל לומר הקל הגדול הגיבור והנורא והאדיר והעיוז וכו', אמרו לו סיימתינהו לכולהו שבחי דמוך? אפי' הקל הגדול הגיבור והנורא, אילו לא אמרו משה רבינו, ואנשי כנסת הגדולה הכניסו זאת לנוסח התפילה, גם זה לא היינו יכולים לומר. לכאורה מצינו כאן בגמ' רעיון נפלא, כאשר מדברים מהרבוננו של עולם, הרי מה שידברו אין לזה שייכות לעצם.

כאן מדברים אנו מאבדה כזו שאינו יודע אם ראו אפי' בדורות הקודמים מציאות כזו. אבל בדורנו אנו ודאי אין בנמצא לראות דמות כזו. הציבור כאן מכירו בשנים האחרונות שנקרא כבר שהוא מפורסם אף שעם כל הפרסום הוא היה נסתר. אבל אני זוכר משנים קדמוניות בצעירותי, מי שמעט התבונן בו ולו פעם אחד ראה שמדובר כאן ביהודי שכלל אינו בזה העולם. ומי מדבר אם נחשוב על כל הקשיים שעברו עליו, הרי זה ממש לא יאומן כי יסופר. אפשר לומר שלא היה לו בגשמייות אפי' יום אחד טוב בחייו. כאלו קשיים שלא שייך כלל לתאר ולהאריך בהם. ועם זאת ראו שתמיד היה מיט די רוהיגקייט, ותמיד היה עם הרבוננו של עולם. וכמו שהזכירו כאן מקודם (חדב"ן הרה"צ ר' בן ציון אפל שליט"א) איך שהיה דבוק בבורא עולם. ואכן שייך לומר דברים שראינו אצלו כדי שנלמד מהם, אבל לדבר מגדולתו אין שייך כלל, כי אין לנו השגה בגדולתו.

הציבור היושבים כאן מכירו רק בשנים האחרונות שכבר נקרא שיצא בגילוי. עם זאת אני מבין שאפי' היושבים כאן ראו שהנסתר אצלו הוא יתר על הגילוי. יש רבי'ם שאומרים דעות, אומרים מוסר, אומרים הדרכה, הוא ישב אצל השולחן – ראיתי זאת כמה פעמים – כמו שישב בשנים קדמוניות במאה שערים שם, וכמו שישב בכולל בצעירותו, מיט די זעלבע גלאטקייט, כלא היה.

ובכל זאת זה השפיע על החסידים, והם יכולים להעיד איך שיצאו מעריכת הטיש'ן ווי ס'האט אריין געשיינט. וממילא כל ההבדל בין לפני הנשיאות, לאחר הנשיאות, הוא רק

המשפיע הרה"צ ר' בן ציון אפל שליט"א

חדב"ץ כ"ק מרן אדמו"ר זצוקללה"ה

זכור את יום השבת לקדשו

יכול להיות שהעולם יתמהו מה השייכות של פסוק זה להספד, בס"ד בהמשך יתבארו הדברים, מצוה זו לקדש את יום השבת צריכה ביאור, מהו מצוה זו לקדש את השבת, האם יום גדול וקדוש כ"כ, שקדוש יותר מכל הימים והזמנים כמו שאנו אומרים בתפילת שבת וקדשתו מכל הזמנים צריכים לקדש, הלא יום זה מקודש ועומד כבר, וההסבר בזה הוא, דווקא עקב כך שיום השבת הוא יום גדול וקדוש כ"כ האדם אינו תופס ומבין את גודל קדושתו, ולחסב, קדוש פירושו פרוש ומובדל, הקב"ה קדוש ולית מחשבה תפיסא ביה כלל, כי קדושה הוא דבר שלמעלה מהשגתנו והבנתנו, ולכן שבת קודש צריכים לקדשו כי לרוב קדושתו אי אפשר לתפוס ממשו.

לעומת ימים טובים שהם מקרא קודש, יש להם תיבות קדושים אבל איננה קדושה כ"כ כיום השבת, וע"כ מצות קידוש במועדים וזמנים איננה חיוב כיום השבת, כי האדם תופס מעלת קדושתו בלא זה, משא"כ ביום השבת מצינו בחז"ל שטורנוסרופוס הרשע שאל את ר' עקיבא על יום השבת מה יום מיוחד, ובמפרשים מבארים למה על חגים ומועדים אחרים לא שאל כי המועדים האחרים ששומחים על כך עם החירות ועם התורה גם גוי יכול להבין שיש בזה שמחה כי גם אצלם להבדיל יש להם יום ההכתרה משלהם ששומחים בו בהיות עמם לעם וכדומה, אבל ביום השבת הלא השי"ת לא עשה כלום, השי"ת שבת ביום זה, רק היא גופא נשמת ישראל הוא דבר שאי אפשר לתארו ולהסבירו במילים, זהו דבר רוחני לגמרי.

יום השבת הוא יום שבו השי"ת משפיע קדושה גדולה ונוראה עד למאור ואין זה מקרא קודש כי אי אפשר להסבירו במילים, ולכן ישנו חיוב מיוחדת על האדם לקדש להזכיר שבחו של יום השבת, זכור את יום השבת זכור מכלל דשייך בו שכחה, בלא עשיית קידוש לא היינו מבינים ומרגישים שיש בו קדושה.

דברי הספד שאומרים על נפטר לאחר פטירתו ג"כ מטעם זה כי נשמתו של אדם הוא דבר רוחני שא"א להשיגו בחיי האדם, ורק לאחר פטירתו כשהנשמה מסתלקת למעלה ונשאר כאן רק ההשפעה והרושם שהשאירה בעולם או יכולים לדבר ולהספיד, לנסות להגדיר במעט מן המעט את גודל נשמתו.

אמנם בענייננו כשמדברים מצדיק אמת, הדבוק בדרך הבעש"ט הק' שכל מהותו היה נשמה כל כולו היה פנימיות ובוודאי שא"א לתארו במילים ואותיות, דלא כתלמיד חכם שמעלתו ניכרת ע"י בקיאות בתורה, או אנשים אחרים ע"י מעשיהם הטובים, אבל בצדיק שכולו נשמה קדושה, נדרש הזכרה מיוחדת כמצות עשה של זכור את יום השבת לקדשו להזכיר

שבח יום השבת, בכדי שנוכל להגדירו במקצת באותיות ובתיבות, וזהו ההתאספות שמתאספים להספיד את הצדיק להיאחו ולהבין את אורו ובהירותו שהאיר בעולם, אף שכולם הרגישו את האור אבל לא נוכל להמשיך להאיר דרכנו באור זה.

הרה"ק מבארדיטשוב זיע"א אמר שבני ישראל זכו בעת קריעת ים סוף לאור לגילוי אלוקות כ"כ גדולה אבל אם לא היה מצמצמים את האור בתיבות לא היה נשאר מזה כלום, ולכן אמרו בני ישראל שירה, ויאמרו לאמר, צמצמו את האור בתיבות השירה להאיר להם אור בהיר זה גם לדורות הבאים, להתחזק יחד בעתיד עם ההתגלות האלוהית שזכו בעת קריעת הים.

התאספנו להספיד את רבינו הק' זיע"א לשם מטרה זו להבין ולהשכיל קדושתו של הצדיק שחי עמנו מופשט לגמרי מהעולם הזה, כל כולו רוחני, כל כולו נשמה, ולא שזהו גדלותו רק בזה מתבטא מקצת מן המקצת מגדלותו ונשמתו, לעת כזאת כשלאבוננו עומדים אנו אחרי הסתלקותו לשמי מעל, הוא כבר אינו בעולם, זה כבר נפסק, עכשיו הזמן להתבונן ולחשוב מה היה יהודי זה, ואנסה במקצת לצמצם במילים ובאותיות מעט מועיר מהאור הגדול והבהיר שזכינו לראות ולהסתופף בצילו, ועי"כ נזכה שהאור יאיר למרחוק מעתה ועד עולם.

כשמדברים מצדיק ישנו חיוב מיוחד על כל אדם להפסיק ממרוצת חייו ולחשוב ולהתבונן במה זכינו, מה היה יהודי זה, הא"ך הוא עבד עת בוראו, האור הגדול שהאיר לנו תמיד, ממש למעלה מהשגתנו, כל המקושרים וכל מי שהסתופף בצילו מעיד ואומר שהרגיש הרגשה כזו, שהרבי הוא כל החיות שלנו, אם אנשים אחרים היו מבינים ויודעים היו מגיעים במרוצה מכל קצוי תבל אל רבינו בכדי לשאוף ולהנאות מאורו הבהיר, אבל הוא הצליח להסתיר את האור שלא ירגישו ולא ידעו מכך.

מצד אחד כולם כאחד עונים ואומרים כי אורי הזורח בהם קדושה וטהרה והרגישו אצלו בחי' כזו שמכבם ומוכך את נשמתם מכל סיג ופגם, קדושתו היתה טופח על מנת להטפיה והאירה על כל אחד ואחד, הוא חיזק ועודד את כל יחיד ויחיד כבן הסמוך על שלחן אביו ממש.

הערכתו וחיבתו לכל יהודי ויהודי באשר הוא היתה ניכרת על כל צעד ושעל, יש אימרא בשם צדיקים כי המקיים מצות אהבת ישראל באומרו בבוקר הריני מקבל על עצמי מצות עשה של ואהבת לרעך כמוך לא קיים מצות אהבת ישראל, והביאור בזה הוא כי מי שאוהב את ישראל כי כך נצטוונו אין זו מצוה שלימה, לאהוב את בני ישראל צריכה להיות תוצאה מאהבה אמיתית לא רק לקיים חובתו להשי"ת, בחי' זו ראינו והרגשנו אצלו, הוא אהב כל יהודי בכל מצב שהוא אהבה אמיתית וכנה, בתקופה

הראשונה אחרי נישואי חשבתי שרק לבני משפחתו העריף אהבה והערכה זו, אבל ברבות הזמן נוכחתי לראות שכל יהודי שזכה להסתופף בצילו הרגיש הרגשה נעלה ונפלאה זו.

אהבתו לכל יהודי לא היתה רק מצות אהבת ישראל גרידא, או לקיים את דברי המשנה אוהב את הבריות ומקרבן לתורה, אהבתו הגדולה ונפלאה לכל יהודי נבעה מחמת הבנתו העמוקה והשגתו הגדולה להבין ולהשכיל מהו נשמת ישראל, ההסתופפות אצלו גרם לכל אחד שיתגדל ויעריך את עצמו יותר ויותר, שידע ויבין ויעריך את נשמתו הק', הצלם האלוהי, דאם פינמל'ע איד, השוכנת בקרבנו, ושישאף לגדול ולהתעלות בתורה ועבודה בהשגות גבוהות לגדלות נשמתו החצובה מתחת כסא הכבוד, וכנאמר ויגבה לבו בדרכי ה', הוא השפיע על האדם שיעריך את עצמו ויחפץ לעבוד את השי"ת ביתר שאת ועזו מה שהאדם בעצמו לא השיג קודם.

ולכן חובה כפולה ומכופלת מוטלת עלינו לחזור ולשנן עוד ועוד, לזכור לעד האור הגדול לה זכינו, דוגמת המצוה של זכור את יום השבת לקדשו, שנדע ונזכור תמיד למה זכינו.

האדמו"ר מתולדות אהרן שליט"א אמר לי ביום ו' (בעת הנחת תפילין לבני) כשהוא מעומד בטלית ותפילין ודיבר בלשון הקודש, בזה"ל, חמ"ך, היה גברא רבא מאוד, ואנכי לא ידעתי, אילו ידעתי הייתי מגיע..., והתלהב כ"כ ממדרגותיו בכל פרט ופרט כצדיק קמאי ממש, וחזרתי בפניו את מה שהיה רבינו אומר בכאב לב כמה וכמה פעמים, איני יכול לסבול הצרות של כלל ישראל, והתבטא האדמו"ר בזה"ל, ממש כמו ר' דוד מלעלוב..., ופירט ודיבר מהרבה מעלות רמות ונשגבות שזכה להם, בין הדברים הפליגו עד מאוד את מעלתו ומדרגתו בשמירת הדיבור, שנוהר שלא לדבר ולומר על אף שהיה לו מה לומר, וקיים את מאמר חז"ל בולם פיו בשעת מריבה, ועוד יותר מכך, בלם את פיו שלא יהיה מריבה...

כמו"כ שומעים עוד ועוד מהרבה הרבה אנשים המפליגים את מעלותיו, אחד אמר לי כי בדרך כלל אחרי פטירת צדיק כותבים בעיתונות הפלגות רבות ונשגבות, אבל ישנם תוארים ודברים שיכולים לומר ולהעיד על כל צדיק וצדיק, אבל הסיפורים והעובדות שמספרים על רבינו אלו הם השגות רמות ונעלות שאי אפשר ולהעיד על אחרים, ניכרים הדברים שמדברים מצדיק שאורו האיר למרחוק, והרגשה זו ניכרת בכל העולם כולו, ומילאת דתמיהא הוא, כי רבינו הנהיג את עצמו כאיש בין אנשים ללא כל פרסום כלל וכלל, וזכה רבינו שגם הנבאים ואנשי ביתו עשו כרצונו שלא לעשות מצב ומצג שווא וכדומה ההיפך מהנהגו בכל העולם בזמן הזה, ועכ"ז שומעים סיפורים ועובדות רבות על רבינו הק' בכל רחבי תבל, כאשר כולם מעידים

ואומרים שאורו היה אור הבהיר בשחקים, שזכינו שיזרח בהתגלות עד עתה בשנת תשפ"ו.

אנסה במקצת דמקצת להביע את ההרגשות של אנ"ש לעת כזאת, ישנו דבר פלא שכולם זכו לראות זאת, ממש כל אחד ואחד מעיד ע"כ, גם בעלי ההשגות וגם אנשים פשוטים, פניו המאירות באור בהיר וצה בכל עת וזמן, וכמו שנאמר אצל משה רבינו עליו השלום בעת שירד מההר ובידו הלוחות שניות שקרן אור פניו, פניו האירו כ"כ עד שהצריכו להניח על פניו מסווה, וכעין זה זכינו לראות אצל רבינו הק' הארת פניו שהאיר למרחוק, וכולם זכו לראות זאת.

ישנם דברים שמעידים ומספרים אנשים פשוטים ולפעמים התועלת רבה יותר ממה שמספרים בעלי השגה, ואספר ממה ששמעתי מבית הנשים כי אחרי הפטירה כשהרופאים רצו לפנות את דבר פטירתו במקווה, ושאלו וחקרו על כך שאין במקווה לחצן מצוקה וכדומה, וכמה שרצו להסביר שגזירה הוא מן השמים והגיע עתו להסתלק מן העולם, דברים פשוטים ומובנים לנו כמאמינים בני מאמינים, אבל רופאה אחת התעקשה לברר זאת עד הסוף, ומחוסר ברירה שאמרו לה שיש תמונות ויכולה לראות, וכשהסתכלה בהם היא נתפעלה ונבהלה כ"כ ממראהו מאורו הבהיר והצה, ולא הוסיפה לדבר כלום, והם הם הדברים אשר אמרנו, כי כל הדברים הטבעיים שייכים לאנשים פשוטים המתנהגים עפ"י הטבע אבל כאן כולם, וגם לרבות אנשים פשוטים ביותר, כולם נוכחו לדעת שמדובר באדם שמימי וגבוה מעל גבוה.

כשחושבים מה יכולים לדבר מרבינו, בוודאי ובוודאי שהוא מתלמידיו של אהרן הכהן אוהב שלום ורודף שלום, לא היה קיים אצלו אפי' כמשהו דבר השייך להיפך שלום, אף פעם לא הקפיד על אף אחד, הוא פירגן תמיד לכל אחד ואחד, עשה הכל שיהא לכולם מהכל, ושלא לצער חלילה אף יהודי, נזהר עד למאוד שלא יהא שום שמץ קטן של מחלוקת, אוהב את הבריות, בכל יהודי באשר הוא ראה את הצלם האלוקים השורה על פניו, ומקרבן לתורה, כל מטרותיו ומגמתו היתה לקרב יהודים לתורה ועבודה, וזכור לי שפעם אמרתי בפניו, דער רבי, (בפעמים הראשונות שהייתי כאן), והתחיל לצחק דער רבי ? אני יושב עם יהודים יחד בלילי שבתים, ומזמרים שירות ותשבחות, ולומדים יחד (קצת) בספר בית אהרן, ומתחזקים יחד, הלא זה היה כל מטרותו בעולמו לקרב בני ישראל לאביהם שבשמים, ומסופר עליו סיפורים רבים כמה מזמנו היקר מסר עבור מטרות נשגבה זו לקרב יהודים לתורה, כאשר ישב שעות רבות עם יהודים פשוטים לקרבם לדרך הישר והטוב.

כל הדברים הנ"ל הם רק צד אחד של המטבע, אבל ההגדרה האמיתית של רבינו הוא כל כולו, כל כ"ד שעות ביום, היה מסור אל השי"ת, הוא רצה רק את השי"ת וזאת לא היה צריך לכלום, הוא חי עם השי"ת בכל תנועה ותנועה, וזאת מעיד כל מי שהסתופף אצלו, פעם אמר לי אחד מבניי כי אף פעם אינו רואה אותו בקטנות, תמיד אבל ממש בכל עת וזמן עבר את בוראו באור יקר ונפלא, ובישוב הדעת מופלגת,

ברוממות הרוח ובשמחת הלב, בספה"ק מובא שכשהאדם מוזקין הוא מאבד את הצלילות והשמחה כי החיים הם דבר רוחני והאדם בכללותו כוחו דעתו אינו מיושבת, אבל אצל רבינו ראינו ההיפך הגמור, היפך הטבע, על אף גילו עכ"ז הוא חי בעולם בחיות והתלהבות, כאשר שם ליבו לכל דבר קטן שאחד רוצה או מבקש כשהוא מתייחס לכל אחד כפי השגתו והבנתו, ואפי' לילד קטן וכדומה לפי השגתו והבנת הילד, אבער אלעס איז געווען מיט א העברקייט.

אספר דוגמא קטנה ממה שהיה פעם אצל ילדי הקטן לפני כמה שנים בעודו ילד רך אסף להנאתו מפתחות כדרכם של ילדים וכשרבינו ראה זאת ודיבר עימו ע"כ שאל אותו בני האם גם לו יש מפתחות וענה לו רבינו שכן והוציא את צרור המפתחות שלו, והתחיל מונה בפניו מפתח זה הוא של פרנסה מפתח זה של הצלחה ומפתח זה של זיווגים וכך מנה בפניו את השערים, וכל זה אמר תוך כדי ששיחק עימו.

כמו"כ פעם כשהגיע אל ביתי ובני הרגיש קצת זר בפניו והיה בחוץ ורבינו יצא אליו מחוץ לבית עם מיני מתיקה בידו להצליח לשכנע אותו להיכנס לבית, אמנם הילד לא השתכנע ממנו, וכעבור רבע שעה יצא אליו פעם נוספת, כי כל דעתו ושאיפתו ודאגתו היתה שיהא טוב והרגשה נעימה לכל אחד ואחד, וגם לילד קטן ביותר, ועכ"ז לא היה בדברים אלו משחק גרידא, רק ראשו מגיע השמימה, בבחי' של אחד שמיא וארעא באופן מיוחד.

כל מי שהיה נכנס אליו הרגיש שמבין ושם כל לבו ונפשו אל מעקבותיו וצרותיו, התייחס לכל מה שאמרו לו, כשהילד סיפר לו על משחק חדש וכדומה הוא היה מתעניין היכן קנה זאת וכמה שילם ע"כ ועוד ועוד שאלות עם הרגשה נפלאה כ"כ עד שהלא הרגיש שהוא אכן באמת מסוקרן לדעת את כל הפרטים, ועכ"ז כל דעתו ומחשבתו היה לגבוה על בניו ביהמ"ק והשכינה הק' דברים גבוהים ורמים, ולכן כולם הרגישו רוממות הנפש סביבו.

הוא היה הסתר בתוך הסתר, וכאשר אמר אחיו יב"חמ"א כ"ק מרן האדמו"ר מלעלוב ניקלישבורג שליט"א שכל הצדיקים היו בהסתר, אבל אחי היה הסתר בתוך הסתר, והוסיף, אני הייתי מבין עליו במקצת, ההסתרה אצלו לא היה מצב של להסתיר, אדם המסתיר משהו נראה לכל שברצונו להסתיר, אבל אצלו היה זה כדבר טבעי לגמרי, הסתר בתוך הסתר, אחיד בשמיא וארעא בשלימות, מובא מצדיקים שיש צדיקים שעבודתם היתה פרישות יתירה, ויש צדיקים שראו אצלם עבודת מופלגת ביותר, אבל אצל צדיקים גדולים מאוד מאוד לא ראו שום עבודת מיוחדת ומופלגת כ"כ רק עבודת השי"ת רגילה, וכן מובא על האר"י הק' שעבודתו את בוראו לא היתה נראית באופן מופלג רק כסדר כל העולם, הוא קם כרגיל והתפלל רגיל, וזאת כי עקב כך שהיה גבוה כ"כ הכנים את השי"ת בתוך כל עבודה ועבודה, וזאת כי שאר הצדיקים היו צריכים ללחום עם גופם שלא יפריע להם לעבוד את בוראם, אבל אלו שהם בדרגה גבוהה יותר גם גופם עובדים את השי"ת, איני רוצה

להשוות חלילה, אבל בחי' זו ראינו אצל רבינו בדרגה גבוהה, שעבר את בוראו יתברך בעבודה הרגילה בתפילותיו ובתורתו ובאכילתו כאדם פשוט והכנים בהם כל גדלותו והשגתו.

רבינו דיבר ושמח עם כל אחד ואחד והרגיש את כל יהודי באשר הוא כפשוטו ממש ולכן לא ראו עליו מדרגות גבוהות, כשאמר מילתא דבדיחותא לאדם לא היה זאת בכדי להסתיר משהו רק באמת לשמח לב יהודי, אבל עכ"ז ראשו ולבו לא היו נמצאים כאן כלל, כל כולו דבוק ומקושר לעולמות העליונים, אחיד בשמיא וארעא, במתיקות גדולה ונפלאה כ"כ, (הרה"צ ר' נחמן בידרמן שליט"א אמר בהספדו, דער הייליגער פעטער, דער זיסער פעטער), הוא זכה להשרות בקרב כל הסובבים אותו ההרגשה הנעימה והמתיקות בעבודת השי"ת, עד שכולם הרגישו אז דער באשעפער איז זיס פארוואס זאל מען זיך אפ האקן פין אים, ואלו הם סימני המהרה שראו אצל כל תלמידי הבע"ש הק', יהודי שכל כולו חי עם השי"ת בכל רמ"ח אבריו, והשרה זאת לכל הסובבים.

הוא היה דחיל חטאין באופן נורא ונשגב מאוד, הרבה פעמים ראו דברים כאלו, רק אספר מה שזכיתי לראות בעיני, היה זה בליל הסדר הראשון ששהיתי במחיצתו, בד בבד לצד גודל אהבת השי"ת שבער בקרבנו, כשנכנס לערוך את הסדר אחרי טבילה במקווה כשעל פניו נראה דביקותו הנוראה, והיה נראה שהוא אינו נמצא בעולם זה כלל, כשנתיישב לערוך הסדר ואמר כל סדר ההגדה בהתלהבות רב, ובמורא גדול זו גילוי שכינה, אמירתו היתה במרוצה גדולה כ"כ כדרכם של עוד צדיקי הדורות מרוב חמימות והתלהבות, כמעט לא הספקתי לומר מרוב מרוצה, ואח"כ כשגמר ההגדה התחיל לדפדף בהגדה וזימר את כל הניגונים השייכים לחג מרוב עבודתו את בוראו באהבה רבה, וכן אכילתו כזית המצה בשמחה ואהבה, (תוך כדי עישן כדך רבותינו לבית לעלוב), וכן כל האכילה בשלחן עורך, כשלעצמו כמעט ואינו טועם כלום מגודל הזדוהנות לאכול את האפיקומן לפני חצות הלילה, אמנם לשאר המשתתפים דאג שיהא להם לכל אחד ואחד מה לאכול בהרחבה גדולה, ופעם כשהבחין שהציבור עדיין לא גמרו הסעודה וכבר היה סמוך לחצות לא הסכים למחר את הסעודה ואיחר עם האפיקומן עד רבע שעה אחרי חצות, כל הסדר הק' שערך היתה חטיבה אחת של אהבת השי"ת.

בעת אמירת ההגדה הבחנתי שבמעות נפלאה מפיו שם ה' פעם נוספת, (תוך כדי אמירת פסוקים לכמה דעות בפוסקים אינה נחשבת לבטלה כלל) הוא נבהל כ"כ ומיד קרא לג' מבני הבית שיאמרו ג"פ מותר לך, וכל זה מחמת היראה שחפץ עליו כל היום וכל הלילה.

כמו"כ לאחרונה בחופת בנו הרה"צ ר' שמעון שליט"א בעת ההקפות כשישב בצד מחמת חולשתו ולרגע חשש רחוק אולי כגד של אחת הנשים נגעה בו במעות נבהל מזה עד מאוד, ער האט געגעבן א שפרינג אויף, ונעמד מאחרי הכיסא שיהא הכיסא כמחיצה בעדו, לצד זה הקפיד להישאר תחת החופה בידעו

המתרחש בעת החופה, אבל כבר לא הסכים לשבת מחמת יראתו הגדולה מכל גנדוד חטא ועון, כמו"כ בעוד הרבה הרבה הזדמנויות היתה ניכרת גורל פחדו ויראת חטאו, וכל זה משולב בשמחה וחדווה רבה, הריפך ממה שרואים אצל עובדים אחרים העובדים את השי"ת מיראה שלפעמים מחמת טבעם עבודתם מלווה ברוגז ובמתח רב, עבודתו את השי"ת היתה באהבה וביראה שלימה ובשמחת הלב תמיד, הבטתי אחריו אח"כ גם במעמד החופה, וגם אז לא משה ממנו שמחתו ודביקותו בהשי"ת.

העין טובה שפירגן לכל אחד ואחד, ב"ה שזיכתי להסתופף אצלו גם לפני החתונה, (בכות אחי ר' יוסל), פעם כשהייתי בביתו ואחד מבניי אמר משהו בשם אחי יוסל, התבטא לא יוסף, הרה"צ ר' יוסל.

בתקופה הראשונה שזיכתי להיכנס לביתו חפצתי לחקות ולדרוש את היסודות עליהם מושתת גדלותו, אינני מתיימר לפרש דברים גדולים וגבוהים כאלו, אומר רק מה שנראה לי כפי השגתי, בכל עת ורגע, גם ביושבו בביתו לבד, או בדברו עם אנשים בעניני העולם, לא משה מוחשבותיו מדבקותו בהשי"ת, כשהטם החקוק עליו שם הוי"ה מונחת לגד עיניו, וכן התבטא בפני כמה וכמה בזה"ל או מ'קען זיין דבוק אין איבערשטן, גם הניגונים שהיה מנגן ומוזמר בינו לבין קונו היו למען להביע דבקותו

בבוראו תמיד בכל זמן ועונה, והיה נראה מהניגונים שהאדם משוטט בעולמות העליונים, וזהו השמחה הגדולה שכולם הרגישו במחיצתו ע"פ מאמר הכתוב עוז וחדווה במקומו, הדביקות בהשי"ת גוררת שמחה עצומה.

בזה קיימנו במקצת מצות עשה של זכור את יום השבת לקדשו השבת קודש כ"כ קדושה ונשגבה מחייבת אותנו התורה הק' לזכור בכל ימות השבוע מיום השבת, כמו"כ רבינו זיע"א שהיה נשגב כ"כ מהבנותינו ומהשגותינו מוטלת עלינו החובה להזכיר ולזכור אורו הבהיר והמוזכך שהאיר בנו רבינו.

כמה וכמה אברכים העידו בפני כי בשבועות בהם לא ערך רבינו טיש נחסר מהם כל החיות, האהבה האמיתית שהיה מרעיף על כל אחד ואחד נחסר מהם, ההסתכלות שלו על הטוב שבתוך כל יהודי באשר הוא, השהיה במחיצתו גרמה להם יראת חטא ודביקות בבורא על כל ימות השבוע.

וע"ז אנו מבקשים מה כאן עמוד ושימש אף למעלה הוא עומד ומשמש ובוודאי ובוודאי אינו שוכח מאף אחד, וישפיע גם להבא לכל אחד ואחד, וכמו שאמר בעצמו שיושבים יהודים יחד ולומדים בספר בית אהרן ומתקבלים יחד, זה היה כל מטרתו ומגמתו שנתחזק יחד ידידים ורעים.

השי"ת יעזור שנוכל כולנו להתחזק יחד, הארמו"ר מתולדות אהרן שליט"א אמר לי, מי יודע כמה גזירות ודינים ביטל והמתיק מעל בני ישראל בהסתלקותו לשמי רום, וכמו שהוא בעצמו היה מתבטא הרבה פעמים, אינני יכול לסבול הצרות של כלל ישראל.

השי"ת ינחם את כולנו, ושכוחו הגדול יאיר ויזריח לנו גם להבא, כי זה היה רצונו בכל ימי חייו שיהודים יתקרבו לאביהם שבשמים ושיזכרו תמיד בכל עת ורגע מהשי"ת, ויעזור השי"ת שנזכה בקרוב שיקיצו וירגשו שוכני עפר, ונזכה במהרה לנאמר בשיר השירים צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה בעטרה שעטרה לו אמו, וכמבואר בזה"ק (זו"ה בראשית כ' ע"ב) שהכוונה על הצדיקים הגדולים שהשי"ת אומר להם חזרנו על התורה כולה ולא אשכחן עטרה דעבדא בת שבע למלך שלמה רק הכוונה על העטרה שעושים הצדיקים להשי"ת, 'אמו' אום דיליה, אלו הצדיקים שהם אום הידועה לו, הווה"ק מדגיש הצדיקים ואינו אומר על כל כלל ישראל, וממשיך שם, ובגניזה זכותיה עתיד הקב"ה לאיתערי ליה ולעבירא כרוזא ביניהו בחדווה, בפטירת הצדיקים יוצאת כרוזא ואומרת צאינה וראינה בנות ציון.

יעזור השי"ת שאכן נזכה במהרה לתחיית המתים שיקיצו וירגשו שוכני עפר.

הגה"צ ר' טוביה שטרן שליט"א – מרא דאתרא קדישא מידון יצ"ו מחותנו של כ"ק מרן אדמו"ר זצוקללה"ה

נפלה עטרת ראשנו אוי נא לנו כי חטאנו
איתא בגמ' שבת (קנ"ג.) אחים בהספידא דהתם קאימנא, פחד וחרדה הוא לדבר לעת כזאת, כאשר הנשמה הקדושה, נשמתו הק' של רבינו זצ"ל נמצאת עמנו כעת, התם קאימנא, הוא בוודאי לא היה רוצה שנאמר מילים אלו, נפלה עטרת ראשנו, אוי נא לנו כי חטאנו, אבל עקב כך שאיננו רואים אותו כעת, עלינו מוטל לדבר מה שאנו רואים,

זה עתה זיכתי להשתתף אצל רבינו זצלה"ה בעריכת השלחן ב' שבט ביומא דהילולא רבה של רבינו הרה"ק ר' דוד'ל זיע"א, כמדומני שכל מי שזוכה להיות נוכח בטיש זה יכול להעיד זאת, כי הרגישו בחוש ההתקשרות הגדולה השוררת בין כלל המשתתפים אל רבינו הק' זצלה"ה, באהבה רבה, בהתרוממות הנפש, בהתרגשות גדולה כ"כ, כולם ישבו ורקדו וטפחו כפיים בשמחה ובהתרוממות עד למאוד,

לא זכור לי הטיש' ביום ההילולא של ר' דוד'ל בשנים שלפני כן, כעת הגני חושב שהתקיימה אצלנו הבחי' המובא באור החיים הק' בפרשת ויחי, עה"פ ויקרבו ימי ישראל למות, כי אע"פ שאין אדם יודע עתו עכ"ז צדיקים גדולים כן יודעים ומרגישים, וכמו מה שמובא כי שלושים

יום קודם הפטירה מסתלקת צלם האדם והצדיקים מרגישים זאת, ומובא עוד כי קודם פטירת הצדיק מתאספים כל העבודות וכל המעשים הטובים שנבראו מעבודתו בעולמות העליונים, ונכנסים לתוך נפש הצדיק, לתוך נפשו ורוחו ונשמתו ונפשו מתגדלת עי"ז, ועפ"ז מפרש הכתוב ויקרבו ימי ישראל"ל למות, עפ"י הידוע כי השם יעק"ב רומז למדרגה הקטנה וישראל מורה על המדרגה הגבוהה, וזהו ויקרבו ימי ישראל"ל למות, שקודם פטירתו התאסף אצלו בחינה זו, שהגיע למדרגתו הגדולה מדרגת ישראל"ל, כי נפשו נתגדל בכח עבודתו ומעשיו הטובים שעשה ופעל כל ימיו,

וחשבתי לומר עפ"ז, שראינו בחינה זו גם בעת עריכת הטיש ב' שבט, הטיש האחרון שערך בביהמ"ד, שהיתה בהתרוממות הנפש ובשמחה גדולה מיוחדת, וכמו"כ הריקודין קדישין בסיום הטיש באריכות נפלאה מה שלא זכור, מעמד נורא שא"א לתאר למי שלא זכה לראות זה, כל מי שזכה להשתתף בטיש זו הרגיש במוחש הרגשה זו כי נפשו מיטתרת ומזדככת מכל סיג ופגם,

הגמ' אומרת אחי"ם בהספידא דהתם קאימנא, שצריכים להתחמם ולעורר את הקהל בדברי התעוררות, מה שלא שייך כאן, הציבור

מתעוררים מעצמם לתשובה, וחשבתי לבאר עוד, אחים בהספידא דהתם קאימנא, כשיושבים אחים יחד, באהבה ואחוה ושלוש ורעות, דהתם קאימנא, במקום זה אכן זוכים שהנשמה נמצאת עמנו יחד, ונשארת איתנו לעד, הלא זה מה שהוא רצה וחפץ כל ימיו, שישרה אהבה ואחוה ושלוש ורעות בין בני ישראל,

האור החיים הק' כותב בפרשתנו עה"פ כי תצא אש ומצאה קוצים ונאכל גדיש או הקמה או השדה שלם ישלם המעביר את הבערה, בתוך דבריו כותב שם, וז"ל ובדרך רמז תרמוז התורה את אשר יסובכו הרשעים ברשעים כדי שיתעורר האדם מתרדמת שינת שכלו בהביטו הפלגת הרעות אשר יביאו לעולם כי לא לבדם יריעו אלא יסובכו רע לכל העולם, והוא אומרו כי תצא אש הלא ידעת כי צרת העם תתכנה בשם אש וצא ולמד משליח גבריאל (יומא ע"ז.) אשר שאל אש מבין הבדים והוא בחי' תגבורת הדינים ואמר ומצאה קוצים הם הרשעים שאינם אלא קוצים מכאיבים ואומרו לשון מציאה ע"ד אומרו והי' כי תמצאן אותו וגו' והמעם משום שהרשע אין לו בעלים כי האדון ב"ה הנה הוא פקד בו והסיר אדנותו מעליו וה' הסתיר פניו ממנו ומעתה הרי הוא כמציאה וכל הפוגע בו יעשה בו רצונו,

ומוסיף שם עוד, והודיע הכתוב עוד כי אחר שניתן רשות לאש הדינים להבעיר לא לקוצים לבד הם מבעירים אלא ונאכל גדיש כאן רמז אל תינוקות של בית רבן שעדיין אין להם קומה אלא גדושים שכולת עם חברתה כי בעונות הם הנתפסים בצרת עולם, גם אמרו ז"ל בפסוק מפי עוללים ויונקים יסדת עוז כי הם היו ערבים בשעת קבלת התורה וכשירשיעו בני אדם הנה הרשות נתונה לאש לבקר בהם,

דברי האור החיים הק' נכתב בפרשתנו, ולדאבוננו לאחרונה ממש, קודם הסתלקות רבינו הק' לגנוי מרומים, התרחשו ובאו על כלל ישראל צרות ואסונות אצל עוללים ויונקים, רבינו הק' נסתלק בשבוע שקורים בו מעמד קבלת התורה שהם היו הערבים בעת קבלת התורה הק' וכדברי האור החיים הק',

וממשיך האור החיים הק' וז"ל אומרו או הקמה כאן מודיע כי לפעמים חרב עד הצואר הגיעה מופתי הדור יסודי עולם נלקחים בעונם כדי להציל על כללות הדור כאומרו אשכול הכופר וגו' ולהם יקרא קמה ע"ד או' זאת קומתך דמתה לתמר שהם הצדיקים הנמשלים לתמר כאומרו צדיק כתמר וגו',

וידוע מה שהיה בעת ההסתלקות של הרה"ק ר' פנחס מקורין זיע"א שנסתלק ביום ו' בערב שב"ק ובניו הק' מררו בבכי רב ונכנס אליהם אחד מתלמידיו וחיוקם באמרם שבליל שב"ק אביהם כבר הגיע לגן עדן התחתון ולמחר ביום שב"ק יגיע לגן עדן העליון ואל לכם להרבות בבכי, וענו להם בניו אכן זאת אנו יודעים שאבינו עלה ונתעלה במדרגות רמות ונשגבות אבל כשאנו מתבוננים לפני מי עתיד ליתן דין וחשבון וע"ז אנו בוכים וממרים,

וזאת גם שייד לענייננו רבינו הק' עלה ונתעלה עד למאור, הוא נסתלק מעימנו ועלה לעולמות העליונים במדרגות גדולים וגבוהים, אבל החובה מוטלת על כל אחד ואחד מאיתנו להתבונן ולעשות חשבון הנפש על מה עשה לנו ה' שנסתלק רבינו הק' מאיתנו בפתע פתאום, משמים לא נתנו לנו זמן לעמוד בתפילה ולבקש רחמים בעדו ובעדנו שעוד נזכה ליהנות מאורו, ברור הדבר הוא שנלקח ונסתלק מהעולם בכדי להמתיק הדינים ולכפר על כלל ישראל,

שמעתי בשם אחיו הגדול כ"ק אדמו"ר מוהרא"ש זצוק"ל שהסביר מדוע לא מצאו בהר הזיתים את ציונו של הרה"ק ר' משה מלעלוב זיע"א, עפ"י הידוע שצדיקים מוסרים את נפשם עבור כלל ישראל, כשרואים שמתרחשים לבוא גזירות על ישראל הם מוכנים למסור את כל אשר להם כדי לבטל את הגזירות הרעות, ישנם צדיקים המוסרים את בריאותם עבור כלל ישראל, וישנם המוסרים את חייהם ומוכנים להסתלק מהעולם עבור כך, וישנם צדיקים המוסרים גם את מנוחתם לטובת ישראל, וכידוע שצדיקים אין להם מנוחה לא בעולם הזה ולא בעולם הבא, כל כוונתם ועסקם הוא רק לטובת כלל ישראל, שיהא לישראל כל טוב וטוב,

מה שאנו רואים בבירור שהוא נחמץ מאיתנו בפתע, ובוודאי שבתפילתנו לרפואתו היינו

זוכים לפעול שישאיר כאן בעולם, אבל מן השמים רצו אחרת שלא יהא לנו זמן להתפלל ולהפציר בתפילה, וזאת בכדי שכל אחד ואחד יתעורר בתשובה, וכאשר כולם אומרים ומעידים כי הסתלקותו לשמי רום גרמה התעוררות רבתי אצל כל יהודי באשר הוא, חוץ מהסיבה הנראית לעין שהוא הסתלק בפתאומיות, הסיבה האמיתית הוא כי כל כלל ישראל יש להם שייכות עם נשמתו של הצדיק, והוא הסתלק עבור טובת ישראל, להמתיק הדינים ולכפר על בני ישראל, וכידוע ומפורסם דרכם ומדרגתם של רבותינו הק' לבית לעלוב, השתגם ומדרגתם במידה גדושה במידת אהבת ישראל, שמוסרים את נפשם וכל אשר להם לטובתו של האחר,

וגם הסתלקותו הייתה עבור כך לבטל גזירות קשות ורעות מעל בני ישראל, ולכן גרמה התעוררות גדולה וחוקה אצל כל אחד ואחד, והוא המטרה שרצו מן השמים לעורר את כל כלל ישראל,

אחד מבניו

שיבלחט"א מספר שפעם ישב רבינו בביתו כשהוא מיוסר ביסורים קשים עד שנאנח מגודל היסורין, והתבטא בפניו באמרו הרי אאמו"ר זצוק"ל אמר לי שכבר אינו צריך לסבול עוד יסורין, אמר לו בנו הרי הרבי לוקח על עצמו היסורין, בכה רבינו ואמר לו וכי מה אעשה נכנסים אלי אנשים ומספרים לי על צורתיהם האם אוכל להיות אכזר בפניהם, (וואס זאל איד טוהן, קומען אריין צו מיר אידן און דערצילן זייער צרות, קען איד זיין אויף זיי א אכזר),

בחי' זו ראו אצל הרבה מהצדיקים שמסרו את כל חייהם ומציאותם עבור אחרים, הם לא היו בעולם הזה כלל, הם התבטלו לגמרי עבור ישראל, הם הגיעו למדרגה הגדולה של אי"ן, להתבטל למען שמע ישראל ה' אלוקנו ה' אחד, להתבטל למען ואהבת את ה' אלקיך, והיכן ניכרת גודל השגת האדם באהבת השי"ת בכך שמוסר את נפשו עבור אחינו בני ישראל, שמקיים ואהבת לרעך כמוך, עי"ז ניכרת אהבתו להשי"ת, אצל כל הצדיקים ראו מדרגות רבות ונשגבות במעלת אהבת ישראל, כי אהבתם אל השי"ת היתה למעלה מהשגתו,

מסופר על יהודי מסובב ביסורין קשים ומרים שנכנס אל רבינו זצ"ל והשיח על צרותיו שסובבים אותו ורבינו חיוקו ועודדו אמנם הוא סבל כ"כ ואמר לרבינו מה יועיל לי דברי חיוק ואמונה האם אפסיק לסבול, אמר לו רבינו בזה הלשון אני מבטיח כי מעתה יהא לך אך טוב, מעשה זו היה כשבוע לפני המעשה הנ"ל, וכנראה שאלו הם היסורין שקיבל רבינו על עצמו בכדי להקל מעל יהודי בעל יסורין, הוא אמר שאינו יכול להיות אכזרי אל אחינו בני ישראל, אע"פ שידע כי לעבוד את השי"ת נדרשת גוף חזק ובריא, וכידוע מה שצדיקים אומרים, א קליין לאך אין גוף איז א גרויס'ע לאך אין נשמה,

עכ"ז לא דרש את טובתו ושלומו, הוא היה מוכן ומוזמן תמיד למסור את כל מה שיש לו הגשמיים וגם הרוחניות להיטיב עם זולתו,

אלו הם מדרגות רמות ונשגבות עד למאור, למסור את הבריאות שלו עבור אחרים, עד כמה אנו רחוקים ממדרגה זו, האם אנו מוכנים למסור עבור יהודי את הציפורן הקטנה עבור הזולת,

בגמ' איתא ששאלו תלמידי רב זירא כמה הארכת ימים וענה מעולם לא ששתי בתקלת חברי, והדברים תמוהים מאוד האם זהו מדרגה של תנא שאינו שש ושמה בתקלת חבריו, הלא אף יהודי אינו שמה לראות תקלת חבריו, והיה רבינו מפרש בשם הרה"ק ר"י מווארקא זיע"א על פי מעשה מהרה"ק ר' דוד מלעלוב זיע"א שפעם כשנכנס לביתו ראה את בני הבית שמחים וצוחלים ושאלם בתמיהה איך אפשר לשמוח בשעה שיהודי נמצא בעת צרה, ועל פי זה פירש ר"י מווארקא את הגמרא, ולא ששתי

בחי' זו ראו אצל הרבה מהצדיקים שמסרו את כל חייהם ומציאותם עבור אחרים, הם לא היו בעולם הזה כלל, הם התבטלו לגמרי עבור ישראל, הם הגיעו למדרגה הגדולה של אי"ן, להתבטל למען שמע ישראל ה' אלוקנו ה' אחד, להתבטל למען ואהבת את ה' אלקיך,

שלא שמחתי גם בזמן שמחתי, בתקלת חברי בעת שחברי היה בתקלה, שמחתו לא ערבה לו בעת שראה שאצל חבריו אינו הולך הכל כשורה, שלכולם יהא אך טוב וחסד, וכמובא ברש"י עה"פ וזה פקד את שרה, הרבה שמחה היתה בעולם, כי כשהקב"ה רוצה לשמח את הצדיק שמחה שלימה הוא משפיע טוב וחסד ושמחה על כל העולם, הרבה עקרות נפקדו הרבה חולים נתרפאו, כך יוכל הצדיק לשמוח בשמחתו בשלימות,

רבינו נסתלק ב"ד שבט ונמנן ב"ז בשבט, חשבתי כך, י"ד הר"ת של שמו הק', ט"ו ר"ת טמיר ונעלם, בעת הוא זצ"ל נסתלק ונעלם מאיתנו, אבל זו היתה מדרגתו כל ימיו, הוא היה טמיר ונעלם, לא הכירו אותו ולא השיגו אותו כלל, אנשים חשבו שמבינים אבל לא הבינו כלל,

לאחרונה נתגלה מקצת מגדלותו ובקיאיותו בתורה, שכידוע אצל צדיקי בית לעלוב הסתירו זאת, כמו שאמר ר' דוד לעלוב'ער עה"פ בלבי צפנתי אמרתך למען לא אחטא לך, להסתיר את לימוד התורה, שיהא בלתי לה' לבדו, למען לא אחטא לך אחטא מלשון חסרון, בזה שלא ידע אף אחד לא יחסר כלום מהשי"ת, זה היה דרכו תמיד להסתיר את גדלותו בתורה,

ידוע ומפורסם הדברים עד כמה העריכו אותו, ר' גדל אייזנער היה משבח אותו עד למאור, והתבטא עליו, א בחור א רבי,

גדלותו בקדושה וטהרה ובאהבת ישראל ובכל העניינים ידוע ומפורסם, אבל גדלותו בידיעת התורה הם הדברים שאינם מפורסמים, הרבה ראו אצלו שישב וחשב במוחו, ער האט זייער אסאך גע'מוח'ט, כשאין לאדם מה לחשוב אינו יכול לחשוב הרבה כי אין כמה לעסוק, אבל הוא ידע ולמד כ"כ וזכר את לימודו בזכרון נפלאה

ובהם עסק יומם ולילה, חוץ מהרעביש'ע זאכן שבהם אין לנו השגה כלל, אבל בפשטות הוא יושב וחשב ועסק כל ימיו בתורה, וזכה לכך בכח קדושתו הגדולה, וכידוע מספח"ק שקדושה גורמת לזכרון, וזכה ע"כ להיות בור סיד שאינו מאבד טיפה, ולהשפיע על ישראל כל טוב וטוב, לאחרונה לפני החתונה של נכדו כשנסע לכותל המערבי להתפלל בדרך צירף הנהג רב אחד והנהג אמר לו שהבן של הלעלוב'ער רבי גם נוסע כאן, כששמע הרב זאת פנה אליו האם הינך יודע מי זה אביך, בצעירותו היה נקרא הלמדן, אלו הם דברים שאינם ידועים כלל וכלל, הענווה ושפלות הרוח שלו היה למעלה מהשגתנו, זה עתה שמעתי מעשה שקרה לפני שבועיים אחד מהנכדים שהגיש בפני רבינו כוס לשתות ובגמר השתיה שלחו רבינו לזרוק את הכוס לפח וכשחזר שאלו רבינו האם נשאר מקום שם, והכוונה האם נשאר עוד מקום בפח, ורבינו מסיים, קענסט מיר אויך אריין לייגן דארט..., מדרגות גבוהות ונשגבות כאלו של קדושה, ביטול, תורה, כמה לא השכלנו לקנות ממנו עוד ועוד...,

אחד מנכדיו סיפר שפעם בעודו הולך ברחוב ניגש אליו אחד, יהודי לא מאנ"ש הלא כל אחד ואחד שרצה היה יכול לגשת אליו ולדבר אליו כדבר איש לרעהו..., ושאלו האם הוא הקטן מבין האחים, וענה לו, יא איך בין דער קלענסט'ער..., אבער מיין ברודער (כ"ק ארמו"ר רש"ש מלעלוב עזרת תורה שליט"א) ער איז דער יונגסט'ער.

זכיתי להיות מחותן שלו, ונודמן לי לישב ולדבר עימו על עניינים שונים, וכדרכם של מחותנים שישנם לפעמים ויכוחים וחילוקי דעות, אבל מה אומר ומה אדבר, יצאתי ממנו עם הרגשה טובה כ"כ, בדברו אלי מילים מעוררים ומחזקים הנובעים ממידותיו הנעלות שהיו בו,

מנן האמרי חיים זיע"א היה מספר הרבה מה שסיפרה אלמנתו בעת השבעה של הרה"ק ר' מיכל'ע זלאטשוב'ער זיע"א ששרה בביתו דחקות גדולה והיה בידו תפילין יקרות בירושה והרבנית ביקשה ממנו שימכור זאת לגביר אחד שחפץ לשלם כעדם סכום רב אבל לא רצה ופעם קודם חג הסוכות לא הצליחו להשיג אתרוג עד שהגיע אחד עם האתרוג אבל רצה שישלמו לו הון רב עבור זה, והרה"ק הסכים ליתן את התפילין בעד האתרוג שיוכל לקיים בו מצוות החג, ונכנס לביתו בשמחה רבה ושאלה אותו על מה הוא שמח כ"כ ואמר שזכה להשיג אתרוג וכשנתבררה לה שנתן את התפילין בעד האתרוג רגזה כ"כ ולקחה את האתרוג ושיברה את הפיסם, וסיפרה שכשעשתה זאת לא ניכר עליו שום כעס ואמר את התפילין אין לי את האתרוג אין לי אבל את השמחת יו"ט יש לי עדיין, תביאי את הבגדים ואלך למקווה לכבוד החג, וסיים האמרי חיים ע"ז שמעשה כזה הוא יותר גדול מתחיית המתים,

מסופר על ההוסיאטנ'ער שהלך פעם ברחובות וזיין וניגש אליו אחד מהפריצים ושאל עליו מי הוא זה, וענו לו דאס איז דער וואנדער רעבינ'ער, וכששאל מה הכוונה וואנד'ער רבינ'ער, ענו לו

שיש שטאט רבינער מי שמושל על עיר ויש קריין רבינער מי שמושל על מחוז ויש לאנד'ס רבינער המושל על מדינה, וואנד'ער רבינער היינו מי שמושל על עצמו, כי זהו הפלא הגדול ביותר שהאדם מושל על עצמו בכל הזמנים והעתים, וכמו שהזכיר כבר האדמו"ר מפניסק קארלין שליט"א שבכל המצבים שנקלע להם תמיד התחזק את עצמו, השמחה לא משה מפניו בכל עת ועונה,

לזכות לכך יכול אך ורק מי שבטל בתכלית הביטול אל השי"ת, האדם עצמו אינו קיים כלל, כך יכולים להסתיר את כוחו בתורה, לקבל על עצמו יסורין וצרות של יהודים אחרים, ולחזק ולעודד את הזולת,

מסופר שכששהה רבינו בעיר לונדון בשנת תשע"א ובאמצע עריכת השלחן נכנס אדם חסר דעה וצעק קולות משונים והפריע לסדר ורצו אנשים להוציאו החוצה, התבטא רבינו שומה אסור לרחם עליו, ופירש שומה, אסור מלשון אסור ברהמים, מיר זענען געבונדן, לרחם עליו, שלא יוציאו אותו כי אנו חייבים לרחם עליו.

בב"ב היה יהודי בשם ר' דוד לייב שווארץ ע"ה שהיה אוסף כספים והיה מברך לכל ילד שאביו ואמו ריוו ממך נחת, והוסיף אין דו זאלסט וואקסן א גרויס'ער חניוק, פעם שאלתי מה הפירוש חניוק שהוא מברך לכל אחד, והסביר שהכוונה חניוק הוא מי שיש לו את השכל בזמן ולא אח"כ הוא יודע מה שצריכים לעשות עכשיו הוא אינו מאבד עשתונות אף פעם ויודע מה רצון השי"ת בכל עת ורגע, וזה משיג רק מי שבאמת בטל ומבוטל תמיד אל השי"ת כך זוכים לידע מהו רצון ה', כך יכולים לומר שומה אסור לרחם עליו, שחייבים לרחם עליו,

זכינו בדור זה לצדיק שזכה לעניינים מאירות כ"כ, אינני מבין בדברים אלו, אמנם אספר מה שמספרים, מה שהוא אמר על עצמו, בנמר החופה של ר' משה מרדכי בן הרה"צ ר' ברוך שליט"א פנה אל הנכאי ר' בצלאל בזה הלשון, איך האב געזעהן אז מיין טאטע איז צופרידן בין איך אויך צופרידן, ושאלו ר' בצלאל האם את היידעס גם ראה, ענה לו איך האב זיי געוואלט זעהן..., אבער דער טאט'ן האב איך געזעהן, הוא אמר כך על עצמו..., הלא מובא שגילוי נשמות הוא מדרגה יותר גבוהה מגילוי אליהו, ובוודאי גילוי של נשמות הצדיקים, נשמתו של אביו שכבר כ"כ הרבה שנים בעולם העליון והעיד על עצמו שראה זאת,

האיך לא נוכל לומר נפלה עמרת ראשנו או נא לנו כי חמאנו, מן השמים לא נתנו לנו את ההודמנות להתפלל ולהפציר בתפילה שנוכה להנאות מאורו עוד רבות בשנים...,

ראו זאת בחוש על הבחורים והאברכים שהתדבקו אל אורו הגדול והיו מגיעים אל המשיץ עם קירבה גדולה כ"כ, כשדיבר אל כל אחד מילים טובות ומעודדות, ואף שלפעמים גם אמר אמירה חריפה עכ"ז היה זה עם חשבון לטובת הבחור והאברך, ולפעמים אח"כ היה קראו ומפייסו ע"כ, ואף שלא היה לו כולל

או ישיבה או מסגרת אחרת עכ"ז השפיע אל המסתופפים בצילו השפעה רבה, ער האט אן געהלטן זייער יראת שמים,

היה זה בבחינה הכתוב ויבא אהרן וכל זקני ישראל לאכול לחם עם חותן משה לפני האלקים וברש"י הק' מקשה ומשה היכן הלך וכו' אלא שהיה עומד ומשמש לפניו ופירש הרה"ק האמרי חיים זיע"א משמש מלשון שמש משה האט אריין געשאנען אין אידיש'ע הארצ'ער, צדיקים אמרו שלפעול מופת הוא דבר גדול אבל להכניס יראת שמים אצל בני ישראל הוא הרבה יותר,

כמה וכמה נשמות ישראל חייבים את כל היראת שמים שלהם, כל ההנהגה שלהם, ההתעוררות שלהם, הקרבת אלקים, המידות טובות, התורה והתפילה שלהם, לרבינו הק' זצ"ל,

עתה חסרנו כל אלה..., מהיכן נשאף חיזוק מעתה...,

ר' אהרן בלוטניק מלונדון שליט"א שאל פעם לרבינו האיך מגיעים ליראת שמים, אמר לו רבינו שבכל עת שצריכים לצאת לרחוב עומדים על יד המוזה ומבקשים מהשי"ת שנגצל מראה שאינה טובה, וכשראה רבינו שעלה שחוק על פניו אמר לו רבינו, איך מאך אויך אזוי..., וכמו"כ אמר לעוד אנשים כעין זה, שבכל עת ביציאה לרחוב יש לבקש מהשי"ת על שמירת העיניים, שמעתי מאחד מבניו שיבלחט"א שצורת הליכתו ברחוב לא היה בכפיפת קומה וכדו' אלא הלך ישר, אך מי שהתבונן בו ראה ששמירת עיניו היה באופן מופלא ביותר כשאינו מביט כלל סביבו, זהו לענין שמירת עיניים בסדר מרע,

אבל גם בשמירת עיניים במדרגה גבוהה יותר של עשה טוב לראות ולהסתכל על הזולת רק טוב, ללמד זכות על כולם, בעצמי שמעתי פעם מהרבי הרה"ק הרמ"מ זיע"א במירון לפני שנכנס לטיש שהתקיימה בחצר המערה שהתבטא, איך בין דער הערגסט'ער איד דא...,

פעם שמעתי ממנו בעת שיצא לרחוב מחוץ לביהמ"ד בר' עקיבא בב"ב לאמירת קידוש לבנה בהיותי בחור שאמר בזה הלשון, מיר וועט שוין גארנישט העלפן נאר תשובה...,

זהו העבודה של הצדיקים הגדולים כל כמה שהם מתעלים יותר ויותר הם מרגישים שהם עומדים רק בפתח, ומבקשים פתחו לי שערי צדק אבא בם אודה קה, וממשיך הכתוב זה השער לה' צדיקים יבואו בו, (הרבה יכולים להרחיב את הדיבור)

השי"ת יעזור שנוכל להיזכר ולזכור את העניינים שהוא האיר בנו, במידות טובות, ביראת שמים, אהבת חברים, בעת שהיו נכנסים אל הביהמ"ד היתה ניכרת אז ס'אזי א חניוק'שע קרעמל, עם אהבה ואחווה השוררת בין כולם גם כשרבינו לא היה שם, וזהו הכוונה אחים בהספידא ששורר אחווה ורעות בעת ההספד, ומקבלים על עצמם שכן יהא גם להבא, אזי זוכים דהתם קאימנא שהוא יאיר עלינו גם הלאה,

וכבר הזכיר מקודם חדב"ן הרה"צ ר' בן ציון שליט"א מה כאן עומד ומשמש אף שם עומד

ומשמש, ואפשר להוסיף, מה כאן עומד ומשמש, מלשון שמש, כמו שהוא האיר לנו כאן אף שם עומד ומשמש משם הוא יעמוד להאיר לנו גם להבא,

יעזור השי"ת שיאיר לבנים שהאור ימשיך להאיר גם להבא, צריכים להכין את הכלי שהאור שהאיר ישאר, בכח הבנים שליט"א וכל המשפחה, ושנוכל כולנו להינחם, כל המקושרים, כל התלמידים, כל החסידים, הקרובים והרחוקים, כל מי שחי ממנו, טובה גדולה לנשמתו הוא שכל אחד יקח לעצמו נקודה אפי' דבר קטן ולהיאחז עימו לכה"פ במשהו, ישנם הרבה דברים שראו

אצלו אבל לא כולם יכולים להגיע להכל, ולכן צריך כל אחד ואחד ליקח לעצמו נקודה קטנה שראו אצלו,

ומובא מצדיקים לפרש שבק חיים לך חי שכל העבודה של הצדיק נשאר כאן בעולם וכל מי שיש לו מח בקדקדו יכול לתפוס משהו מעבודתו ממידותיו מתורתו, וזה יחזק את התלמידים,

מסופר שהיה פעם חסיד חב"ד שלא היה יכול להירגע אחר פטירתו של רבו, עד שהתבטא, הוא מת אבל אלקיו חי, כי אכן הצדיק נסתלק אבל אלקיו שהוא עבד אותו חי, ויכולים ללמוד

מדרכיו האין הוא התנהג ועבד את בוראו ולהמשיך ללכת בדרכיו, וזה יהיה עבורנו טובה גדולה שנוכל עי"ז להתקשר אל נשמתו הק', וכמובא שצריך לכל אחד להיות לו צדיק בעולם העליון ובעולם הזה,

השי"ת יעזור שישפיע על כל העולם ועל כל כלל ישראל בני חיי ומווני רווחי רפואות וישועות, נחלה בלי מצרים ושנצל מכל המעיקים, שכל אחד ייושע בכל משאלות לבו לטובה, ושיהא מליץ יושר לכולנו ושנוכח לראות בתחיית המתים וללכת עימו יחד לקבל פני משיח צדקנו במהרה בימינו אמן.

הגה"צ ר' שמעון שמואל האלברשטאם שליט"א – אב"ד ור"מ דברי משה

ברשות אחי רבינו כ"ק מרן אדמו"ר מלעלוב עזרת תורה שליט"א, ובני רבינו זצוק"ל. מה דאיתא בדברי הגמ' אחים בהספידא דהתם קאימנא אפשר לפרש אחי"ם בהספידא כשאח משתתף בהספיד דהתם קאימנא זוכים שנשמתו של הצדיק נמצאת עימנו יחד, ברשות הרבנים הגאונים הצדיקים וכל הקהל הקודש,

האמת צריכה להיאמר שאינני האדם הנכון לדבר ולהספיד את רבינו הק', כבר זכינו לשמוע כאן דיבורי קודש מחדב"ן רבינו הרה"צ ר' בן ציון אפל שליט"א שזכה להיות בכח' הביאני המלך חדריו ממה שזכה לראות בבית המלכות פנימה,

יש ווארט ידוע, נאמר אצל פטירת שרה אמנו ויבוא אברהם לספור לשרה ולבכותה ולכא' קשה עד מאוד, ויצחק היכן הלך, הלא יצחק היה בנה היחיד שנולדה לו כשהיא בת תשעים, ולמה לא הספיד את שרה אימו, ומבארים כי להספיד אדם בשנותיו המבוגרים האין עבד את ה' כשהוא זקן ושבע ימים אין בהם חידוש כ"כ, יצחק יספיד את שרה ממה שהוא ראה והכירה לעת זקנתה ואין בכך התפעלות רבה, אבל אברהם אבינו הספידה ממה שראה והכירה בשנותיה הצעירות, וכאשר מובא בחז"ל שאמר עליה כל פסוקי אשת חיל, זה נקרא להספיד נכון לידע ולהכיר עד כמה עבדה את בוראה בעורן רבה בשנים, וזאת אשר שמענו מהאדמו"ר מפינסק קארלין שליט"א שדיבר והעיד על עבודת השי"ת בתמימות של רבינו בימי נעוריו,

וכמו"כ שמענו דברי נהי וקניה ממחותנו של רבינו הרה"ג ר' טוביה שטרן שליט"א אב"ד מירון, דברים השוכרים ומעוררים כל לב לידע ולהבין גודל האבידה שאבדנו בהסתלקותו לשמי רום,

עכ"ז ביקשו ממני לישא דברים כאחד מהקהל כשליח ציבור, בתוך עמי אנכי יושב, ע"כ אמרתי לנפשי במקום שאין איש אשתדל להיות איש, ולכן חשבתי כי במעמד זה גם איש פשוט כמוני יוכל לדבר ולעזור את הקהל בכמה מילים מעוררים,

לאמיתות הדברים כשמתבוננים בדברי הגמ' שאמר רב לרב שמואל בר שילת אחים בהספידא דהתם קאימנא שיעורר את הציבור כי הוא

בעצמו ישתתף במעמד זה, א"כ גם נשמתו של רבינו נמצא עמנו וזאת אחותני פחד וחלחלה לפצות פי, לפ"ז א"א לדבר ולספר בשבחו הרבה, כמובא בגמ' שאין אומרים בפני אדם רק מקצת שבחו,

גם מובא בדברי חיים בפרשת נח אין אומרים שבחו של אדם בפניו ולכא' הלא מדובר שם מנח שהיה איש צדיק שאינו חשוד שיגרום לו ח"ו להתנאות ובוודאי לא ברבינו שכולו אומר אך ורק שפלות וענווה התבטלות והכנעה, ההגדרה של איסקופה הנדרסת זהו כמשל בפניו הכוונה בפני כל, ומבאר הדברי חיים שבפניו הכוונה לדבר מהפנימיות של הצדיק מזה אין לדבר כלל כי פנימיותו של הצדיק הוא למעלה גבוה מעל גבוה למעלה מהשגתנו ומחשבתנו וא"א לעלותם על הרעיון כלל וכלל, אמנם אנו נמצאים כולם כאחד בתוך הספינה שאבדה קברניטה ועלינו החובה להתחזק יחד, ע"כ אנסה עד כמה שאוכל, להוציא ולהביע נקודות נכונות וחשובות שראינו אצל רבינו ללמדנו דעת ובינה ולהתעורר לתורה ולמעשים טובים,

המשתתפים כאן וכו' להסתופף בצל הקודש שנים רבות וראו השפעת והשרשת רבינו בכל הקהל הקודש בכלל, ובכל אחד ואחד בפרטות, יראת שמים, והתלהבות בכל דבר שבקדושה, דביקות, קירבת אלוקים, בדברו לכל בחור ובחור קטן כגדול להשתדל ללמוד התורה הק' ביראה ה' צרופה, ויסודות אלו חזר ושינן עוד ועוד בכל עת מצוא ללא הרף, דביקותו הרבה ביום השבת קודש ובמועדי ה', וכל המדרגות הגבוהות שזכו לראות ולחיות במחיצתו, וגם בעת שראו דברים גבוהים ורמים שלמעלה מהשגתנו עשה כל מה שביכולתו להסיח את דעת הקהל שלא יזכרו כלל מה שראו, מיד אמר מילתא דבדיחותא וכדומה, להראות שאין לו שייכות בדברים אלו, בוודאי שזוהו אבידה שאין לה תמורה, כדברי חז"ל,

דרכו של רבינו בכל שנותיו היתה להסתיר את עצמו בהסתר בתוך הסתר ורק מעט מן המעט היה נראה לעין וכדברי הרה"ק הר"ר אלימלך (בליקוטי שושנה) עה"פ הצנע לכת עם אלוקים ומקשה דלכא' הו"ל לכתוב הצנע תלך בלשון נוכח וכדמסיים בלשון נוכח אלקיך, ומבאר

שהכוונה שיהא האדם בהצנע לכת כ"כ, הצנע תוך הצנע, שגם כשהוא נמצא יחידי בהצנע בחדרי חדרים מבלי אדם זולתו יהא עוד הצנע ממנו ומעצמו, שהוא עצמו לא ידע שהוא עושה איזה דבר, שהצנעתו מורגלת ומושרשת בתוכו, וזהו והצנע לכת עם ה' אלקיך דהיינו כאילו הולך מעצמו, עי"ש, במשך כל חייו חי וגשם ועבד עבודתו בדרך זה שהסתיר הכל, אמנם עכ"ז ישנם דברים הנראים לעיניים המחייבים ומצריכים לימוד גם לאנשים כערכנו,

מידת הכנעתו ושפלתו בפני כל ידועה ומפורסמת לכל מי שדרך על מפתנו, על אף היותו בן של קדושים הורתו ולידתו בקדושה ממחצבת קודש גו"ל למלכות בית דוד, (דוד מלך ישראל חי וקים כמאמר אא"ז רביה"ק מצאנו זע"א על הרה"ק ר' דוד מלעלוב זע"א), נכד הרה"ק מלובלין זע"א, דורי דורות של צדיקים קדושים וטהורים, ועוד מעלות גדולות ונשגבות מצד יחוסו הרם שלא ניתן להסתיר,

וביותר ויותר ממה שאינו ידוע, רבינו ירש בירושה בין חפצי הקודש עפ"י גורל את כיסא המלכות ששימש את זקינו הרה"ק ר' דוד צבי שלמה זע"א ואחריו את זקינו הרה"ק ר' שמעון נתן נטע זע"א ואביו הרה"ק ר' משה מרדכי זע"א ומן הדין נפלה בחלקו, ובירו היתה הברירה להשתמש בה מתחילת דרכו, אעפ"כ מרוב שפלותו והכנעתו והרגשתו שאינו נחשב לכלום, לא דיבר ולא הזכיר זאת אף פעם, גם לא עלה על דעתו לערוך טיש או להתפלל ביושבו על כיסא זה, אף לא ביום היא"צ של הרה"ק ר' דוד'ל זע"א, כי כל כולו היה ביטול היש לגמרי וכאין ואפס בפני כל, וכבר הזכירו כאן מה שאמר והרגיש זאת שכל המלכות איננה שייכת לו כלל, הוא יושב במקומו ועורך המישן והתפילות רק מחמת הסיבה שצריכים לישב יהודים יחד ולהתחזק יחד, כל דיבורו ושיחו היה בדרך זה, וכך הרגיש באמת, שאינו שווה כלום ואין מגיע לו כלום, בבחי' ואנכי עפר ואפר,

חשבתי לומר רמו בשמו של רבינו, רבי ישכר דוב בן רבי משה מרדכי גימ' שיר המעלות לדוד ה' לא גבה לבי ולא רמו עיני, זהו מעלת בית דוד, ה' לא גבה לבי ולא רמו עיני.

ואף שבעיני עצמו היה שפל בדרך באופן נורא, את הציבור רומם וחזק ביתר שאת ועזר להתעלות עוד ועוד בעבודת השי"ת בחזקה, כשחזר עשרות פעמים מאמרי צדיקים ושרפי עליון, מ'זאל פארענסן פין אלע שטותים פין אלע נארש'קייטן, וכן מאמרו הנודע מר"ר בונים מפשיסחא עה"פ הנה מנחות נתתי ימי, עבודת האדם הוא להתבונן מה ה' אלקך שואל מעמך עכשיו ולעת כזאת, להשאיר מאחור כשלונות העבר ולהתחיל בהתחדשות מידי יום ביומו, שכל מנחתנו יהא לראות פני העתיד, לעבוד את השי"ת מתוך שמחה, ללחום עם היצר המדיחני לתהום היאוש,

עלינו מוטלת ללמוד מדרכו הק' להכניע ולהשפיל עצמנו, אמנם לא משום שאין בנו כלום רק אפי' כשיש לנו במה להתנאות ועכ"ז משפילים ומכניעים בפני כל אחד ואחד, מוכא מהרה"ק מקאצק שהיצר מסית ומדיח לכל אחד בנסיון הגאווה, אפי' מנקה אשפה ברחוב שיתגאה על כך שעומד למעלה ולא למטה, אבל אצל רבינו נוכחנו מידת הענווה והשפלות גם כשהשיג מדרגות רמות ונשגבות, ואמרתי עפ"ז לפרש מה שרמזו צדיקים בפרי האתר"ג מידת הענווה, אתר"ג ר"ת אל תביאנו רגל גאווה ונראה לומר דהנה למה רמזו זאת דווקא באתרוג ולא בשאר פירות, וי"ל כי השי"ת ציווה שתוצא הארץ עץ פרי עושה פרי ושאר הפירות לא קיימו רצון השי"ת בזה ולא הוציאו עץ שעושה פרי זולת פרי האתר"ג שגם העץ עצמו עושה פרי, ולכן רמזו הצדיקים ענין הענווה באתרוג, שידע האדם שגם האתר"ג שעשתה רצון קונה והוא העץ היחיד שיש לה במה להתנאות עכ"ז צריך האדם להכניע את עצמו, אל תביאנו רגל גאווה, אבל מי שאין לו במה להתנאות בלא"ה מה יתרון לו.

כשמתבוננים בחייו של רבינו שנודכך בכל שנותיו בזיכור אחר זיכור מירוק אחר מירוק ביסורים קשים ונוראים שקשה להאמין שילוד אשה יכול לסובל, והוא קיבל שברון לבו באהבה ובשמחה, עד כדי שהמתבונן מן הצד היה נדמה שמדובר מהאדם הכי מאושר עלי אדמות, קיים בפועל מאמר החכם המוכא בחובת הלכבות הפרוש צהלתו בפניו ואבלו בלבן, ואוסף את הרהורי לבי (יכול להיות שאחרים סוברים אחרת) שגם אבול בלב"ו לא היה בו, גם בלבו היה האבל הסתר בתוך הסתר, ונוכחתי זאת הרבה פעמים בעת ששתה כמצות חז"ל משקה ביום הפורים כמובן לב המלך ב"ן, או ביום זאת חנוכה כדרך רבותינו הק' לבית קארלין, שמטבע הדברים כשנפשו של אדם נשפע מהיין ומתעלים טפח מעל הקרקע וכשנכנס יין יצא סוד נתגלה מצפוני לבו המעיקים עליו, כשנפרצים חומות לב האדם אינו אזור עוז ומשתתף נפשו בכביות בהתחננו על נפשו ככל מאודו גם בדברים הרוצה להסתיר מעין כל, אבל מרבינו לא נשמע אפי' מילה אחת ממעצבו וצרותיו שהתנסה בהם, גם במעמדים אלו תוך כדי כביות נוראות בדמעות שליש כל דיבורו וברכותיו היו למוכת הזולת לברך את בני ישראל ולפעול ישועות ורפאות לנצרכים ומצפים לישועה,

כל מה שעברו עליו והעיקו אותו היתה ממיר וגניז וכמאמר צדיקים עה"פ ויתן ה' לקין אות לבלתי הכות אותו כל מוצאו, השי"ת בידך את קין שזכה למדרגה זו, להישאר תמיד שלם בתכלית השלימות, שלא יהא בשום מכה שבעולם המוצא אותו להכות את רוחו ונפשו, השי"ת שלח את נשמתו הק' לעולם עולם המעשה ללמדנו בינה והשכל לידע ולהבין לקבל כל יסורין באהבה לחיות בשמחה וצהלה, השי"ת יציל את כל ישראל מכל מרעין בישין אבל כל אחד ואחד באשר הוא עובר בימי חייו קשיים בנשמות ורוחניות, אבל אצל רבינו ראה ראינו מדרגה נשגבה זו שהיה שלם בגופו שלם בנפשו שלם בתורתו, בבחי' זו לבלתי הכות אותו כל מוצאו, וגם בלבו לא היה אפי' שמץ של טענה ומענה, את הכל קיבל באהבה ושמחה,

מוכא מהרה"ק המאגליצ'ער זיע"א לפרש הכתוב נורא אלקים ממקדשיך א-ל ישראל הוא נותן עוז ותעצומות לעם, אל תקרי ממקדשיך אלא ממקדשיך, שכחלילה וחס כשיש בחינה של נורא אלקים ממקדשיך בעת שנסתלק צדיק מן העולם, מדרגותיו הנעלות והנשגבות נשארים בזה העולם וכל אחד ואחד בכוחו ליטול ולקחת לעצמו ממעלותיו הגדולות, א-ל ישראל הוא נותן עוז ותעצומות לעם, כל העם יכולים לקח ולרשת מכוונותיו ומידידתו,

עוד מוטל עלינו להתלמד ממידת טהרתו וקדושתו שהתמיד בה בלי גבול ושיעור, בנוסף לזיכור אחר זיכור שהודרך בכל עת ורגע כאשר דיברנו מקודם, הוסיף טהרה על טהרתו להיטהר במקווה לעיתים קרובות, בפיוט של יוהכ"פ המפרט קטנות האדם בעולם הזה נאמר שם "סופו מוכיח עליו" ואכן אצל רבינו סופו הוכיח עליו, שכל ימיו היתה חמיכה אחת של קדושה וטהרה, שנסתלק לגנוי מרומים בעת שנתקדש גופו הטהור במקווה טהרה, כידוע שרצונו וחפצו כל ימיו היה וכאשר התבטא כמה וכמה פעמים שרוצה להסתלק מעלמא הדין בעת או אחרי טבילה במקווה, ונתקיים בו רצון יראיו יעשה, טיהר את גופו בסילודין, וניקה את עצמו מכל חוצצי טבילה, (במקווה מצאו קיסמי שיניים שניקה בהם שיניו), וכך השיב את נשמתו לבוראו, ונתעלה לגנוי מרומים בפרשת יתרו שבו כל ישראל קיבלו על עצמם לראשונה מצוות טבילה, כמבואר בנמ"י יבמות בשלשה דברים נכנסו ישראל במילה במבילה והוא, וקדשתם את שמלתכם הכוונה על טבילה, וסופו מוכיח עליו שכל ימיו עמד בטהרה, ובלשון חז"ל מוכא על צדיק שגופו עומד במקום טהרה,

מידת הטהרה אין לה גבול וקצבה, ובוודאי שאין הכוונה שצריכים לחקות את גינוני הטהרה שנהג בהם, מנהגים כאלו שייכים לבעלי מדרגה שהשגתם גבוה מעל גבוה, לנו שייך ללמוד מדרכו והנהגתו, לחיות ולהוסיף בטהרה יותר ויותר, להתקדש בקדושה של מעלה בכל פרט ופרט מחיינו ומעבודתנו,

עוד מעבודתו וכל רכותיו הק' לבית לעלוב הוא העבודה על מידת האמת, שלא לשנות מדיבורם כלל, תמיד כשרבינו חזר על דברי הישמח ישראל שמביא בשם האר"י על המוכא

בנמ"י שר' אלעזר בן עזריה השחיר שיניו מרוב תעניות וסיגופים אבל בזמנינו כל אנהא קטנה שאדם מתאנה חשוכה ביותר אצל הקב"ה, ורבינו הוסיף תמיד א קרקעין, אבער מיט אן אמת, וכן בעוד הרבה מאמרים שחזר ושינן מתלמידי הבע"ש הק' הוסיף אבער מיט אן אמת, מיט אן אמת, האמת היתה נר לרגליו,

רבינו היה חזר המאמר הנורא בשם הרה"ק הגאסטניצ'ער זיע"א, (היום היה ה"צ), שלפעמים יכול יהודי לחיות ימים ושנים רבות כשנותיו של משותלח ולהסתגף עד מאוד להתענות משבת לשבת ועוד מדרגות נעלים ונשגבים מאוד, אבל אם יש בהם אפי' נקודה קטנה שכוונתו עבוד עצמו כל עבודתו רח"ל..., רבינו חזרו בחיל ורעדה עד שחשש לסיים את המאמר, ומיד היה מוסיף, אלו הם מדרגות גדולות, אבל צריכים לעבוד את השי"ת באמת,

אין ברצוני להאריך, רק אזכיר כאן למוכה הגבאים והמשמשים החשובים ששימשו את רבינו רבות בשנים במסירות עילאה, הרה"ח ר' משה יהודה פישל שליט"א, הרה"ח ר' בצלאל שטרן שליט"א, יש מכתב מהרה"ק מישנאווא זיע"א שכותב שם בתוך הדברים שידוע שסביב שושנה ישנם קוצים, ישנם גבאים העושים דברים מעצמם ומרצונם ולפעמים היפך רצון הצדיק עבוד טובת עצמם וד"ל, אבל הגבאים הנ"ל שימשו את רבינו במסירות גם כשהיה כרוך בקשיים וכדומה, להשיג את המטרה שהציבור יוכלו ליהנות ולהתעלות מאורו של רבינו כטוב ובנעימים, ולשאוב מהבאר מים חיים השפעות טובות בנשמות ורוחניות,

ידוע שהרה"ק מבעלזא זיע"א כיבד והעריץ עד למאוד את רבינו הרה"ק ר' משה מרדכי זיע"א בצינו שזכה שישאר המשכה לבית לעלוב גם לדורות הבאים מה שלא היה אצל שאר תלמידי הבעש"ט הק' ותלמידי הרכי מלובלין זיע"א שעלו ארצה, ולכן הוא הפליא והעריך הזרע קודש לבית לעלוב לדורותיהם,

דוד המלך אומר בספר תהילים ולא ראיתי צדיק נעזב וזרעו מבקש לחם, אם רצונו שהצדיק לא יהא נעזב מאיתנו רק שימשך השפעתו גם להבא, וכדברי הרה"ק בעל תפארת שלמה זיע"א ומהרה"ק המאור עיניים זיע"א על הכתוב אצל משה רבינו ולא ידע איש את קבורתו, והטעם לכך כי משה רבינו היה נשמה כוללת של כל ישראל, ושורש נשמתו טמונה בלב כל נשמה ונשמה מבני ישראל, ובוודאי שנשמתו של רבינו הק' זיע"א היא נשמה כוללת לכל המקושרים אליו, בכדי להמשיך השפעתו הגדולה נדרשת וזרעו מבקש לחם, זרעו הכוונה כפשוטו בניו החשובים שליט"א,

רבינו הניח אחריו זרע בדרך ה', כל אחד בשמו הטוב יבורך, תלמידי חכמים מופלגים, מופלגים בהלכה וחסידות, חשוב וראוי ממנו, אף שבה ההסתרה שמוטבע בקרבם מבית לעלוב א"א ליקח מהם, הם ראויים לאותה איצטלא, רבינו הק' זיע"א סבל על שכמו עול קשה מבני המשפחה ומכל ההנהגה, זרעו הכוונה גם לתלמידים החשובים, נדרשת מאיתנו לדאוג שימשך המלוכה והשפעת רבינו בלב כל אחד

השפעות טובות ופעל ישועות ורפואות כידוע
ממה שמעידים רבים מאחינו בני ישראל,

בוודאי שאחר הסתלקותו כוחו גדול ורב
ביותר וכמובא בזה"ק שכתב הצדיקים לאחר
פטירתם יתיר מבחייהו, מה כאן עומד ומשמש
אף שם עומד ומשמש, וגוכחנו זאת כולנו כאשר
כאן בקהילתנו בחור מבוגר שחיכה לישועתו
הרבה שנים ושימש את רבינו ומסר את עצמו
למטבת הקהילה כולה ובתוך ימי השבעה
להסתלקות רבינו בפרשת יתרו זכה בס"ד
לשידוך הגון, בוודאי כן הוא שרבינו ממושיך
להעתיך בעדנו וכוחו גדול לפעול יותר ממה
שפעל בחייו לטוב לנו כל הימים,

בזכות שאנו נדאג ונעשה למענו להמשיך
לעבוד לימין הקהילה ובני רבינו שליט"א יפעל
בעדנו כל טוב ושנוכח ללכת בדרכיו להיות
עבדי ויראי ה' בקדושה וטהרה ללמוד התורה
מתוך נחת והרחבה, עדי נוכח לתחיית המתים
ורבינו הק' וכל צדיקי אמת יקיצו וזוכה לראותם
עין בעין בבנין ציון וירושלים מתוך רחמים
וחסדים אמן.

שכבוד רבינו יהא שהחצר הקודש ימשיך ביתר
שאת להפריח ולהרבות יסודות נשגבים אלו
גם להבא, ויהא זה לתועלת כולנו ברוחניות
ובגשמיות,

אמרתי פעם לרמו הנאמר זכרו תורת משה
עבדי, משה רומז לרבינו הרה"ק ר' משה מרדכי
זיע"א, עבדי רומז לרבינו הק' זיע"א, עבדי
ר"ת ישכר דוב בן עמיל, זכרו תורת משה עבדי
מוטל עלינו להחיות גם הלאה מקום קודש זו,
לחזור ולשגן ולזכור ולהדבק לעד בתורת רבינו
הק' זיע"א,

כבר הזכירו מאמר הגמ' אחים בהספידא
דהתם קאימנא רבינו הק' זיע"א נמצא עימנו
לעת כזאת, הזמן גרמא להזכיר את דברי בעל
התפארת שלמה עה"פ בפרשת וארא רק הרחק
אל תרחיקו ללכת העתירו בעדי שהכוונה על
הצדיק שמתעלה מעלה מעלה בעולמות עליונים
ורמים, מבקשים ומתחננים אנו בפניו רק אל
תרחיקו ללכת העתירו בעדי, שימשיך להתפלל
ולהפיל תחינות ובקשות ולעורר רחמים בעדנו
ובעד כל כלל ישראל, כבחי חיותו השפיע

ואחד הלאה ביתר שאת ועוז, שלא יהא ח"ו
הבחי' של זורעו מבקש לחם כדברי דוד המלך,

בני רבינו אומרים וטוענים שהם מלאים
חסרונות, אבל מעלה גדולה זו שהוא יקר
המציאות מאוד מאוד, שיש ביניהם פירוד
לכבות וכל אחד מוען שאחיו יהיה רבי ולא הוא,
זהו מעלה שמסתיר את כל החסרונות, וכנאמר
אצל אהרן למה אתה בוש לכך נבחרת, וכידוע
מצדיקים לפרש, למה אתה בוש, עקב שאתה
בוש, לכך נבחרת, זהו הסיבה שנבחרת לשמש
בקודש,

בני רבינו מסרו כל אשר להם ביתם גופם
ונפשם וממונם למען כבוד רבינו הק' זיע"א
ביום ובלילה בשבת ויו"ט כבימות חול ללא שום
הפסק כלל, התבטלו לגמרי למען רבינו בבחי'
הכתוב את אחיו לא הכיר ואת בניו לא ידע כזו,
הפקירו הכל בכל מכל כל עבור כבוד רבינו,

בית ה' זו השפיע לאלפי אלפי ישראל עד
עתה תורה, יראת שמים, קדושה וטהרה,
התלהבות, וקדושת שבת קודש, ובוודאי בוודאי

על הטוב יזכרו

יעמוד על הברכה האי גברא דבה ויקרא
ה"ה הר"ר יוסף חיים בן גיטל עקשטיין
ומשפ' שליט"א
שנשא ליבו אותו בחכמה ונטל על שכמו חלק נכבד
בהוצאת הגליון
לטו"נ רביה"ק ב"ק אדמו"ר זיע"א
אכסניא של רביה"ק ב"ק אדמו"ר זיע"א בבורו פארק.
ולטו"נ רביה"ק ב"ק אדמו"ר זיע"א

יעמוד על הברכה האי גברא דבה ויקרא
ה"ה הר"ר ח' דוד בן מלכה רוזנער שליט"א
על שנשקף לזכותו ריבוי פעליהם של בניו החשובים
היו בהוצאת הגליון
לטו"נ רביה"ק ב"ק אדמו"ר זיע"א
שיושפע לו וליצ"ח בזכותו של
רביה"ק זיע"א שפע רב וכט"ס.

יעמוד על הברכה האי גברא דבה ויקרא
ה"ה הר"ר פנחס אליהו יוסף
בן שרה בלומא ערפסט שליט"א
שנשא ליבו אותו בחכמה ונטל על שכמו
חלק נכבד בהוצאת הגליון
לטו"נ רביה"ק ב"ק אדמו"ר זיע"א

יעמוד על הברכה האי גברא דבה ויקרא
ה"ה הר"ר אליעזר זוסיא בן רוזיא
שלעזינגער שליט"א
שנשא ליבו אותו בחכמה ונטל על שכמו חלק נכבד
בהוצאת הגליון
לטו"נ רביה"ק ב"ק אדמו"ר זיע"א

יעמוד על הברכה האי גברא דבה ויקרא
ה"ה הר"ר ח' דוד בן רחל הארונצ'יק
שליט"א
שנשא ליבו אותו בחכמה ונטל על
שכמו חלק נכבד בהוצאת הגליון
לטו"נ רביה"ק ב"ק אדמו"ר זיע"א
ולטו"נ רבינו הרה"ק ר' אלעזר מנחם מנדל
בן רבינו הרה"ק ר' משה זיע"א מלעלוב

יעמוד על הברכה האי גברא דבה ויקרא
ה"ה הר"ר פנחס אריה בן מרים
מארקאוויטש שליט"א
שנשא ליבו אותו בחכמה ונטל על שכמו חלק נכבד
בהוצאת הגליון
לטו"נ רביה"ק ב"ק אדמו"ר זיע"א

ומרדכי יד"ע את כל אשר נעשה

נעלה על נס ריבוי פעליו וכבירת מעשיו של האי גברא רבא ויקרא ה"ה
הר"ר מרדכי האכמאן שליט"א
מוקרב בלו"נ ועמוד לימין רביה"ק ב"ק אדמו"ר זיע"א
הפועל ללא ליאות לילות כימים להצלחת ותועלת הוצאת הדא"ה.

תשית לדאשו עטרת פז

על הטוב יזכר האי גברא רבה ויקרא מוקיר רבנן ה"ה המשב"ק המסור בלו"נ לרביה"ק ב"ק אדמו"ר זיע"א

ר' בצלאל שטרן שליט"א

שקיבל על עצמו עול הוצאת הדא"ה ונטל על שכמו לישא בעול קדוש זה בכל מכמני העידוד להו"ל.

אפשר לקבל הגליון באימייל A0733834326@gmail.com